

T.C.

YOZGAT BOZOK ÜNİVERSİTESİ

SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI

**DEVLET OKULLARINDA ÖĞRENİM GÖREN SURİYELİ ÖĞRENCİLERİN
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR DERSİNE YÖNELİK TUTUMLARININ
İNCELENMESİ**

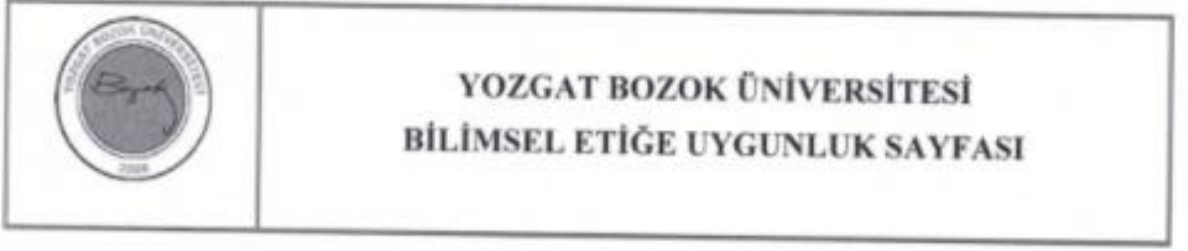
YÜKSEK LİSANS TEZİ

Resul KORKMAZ

TEZ YÖNETİCİSİ

Doç. Dr. Alparslan KARTAL

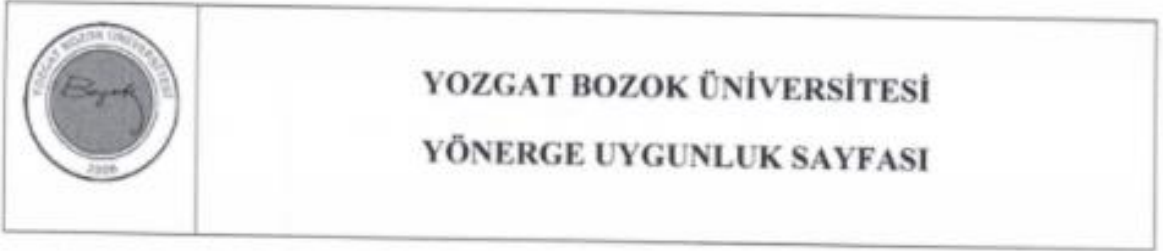
YOZGAT 2020

T.C.
YOZGAT BOZOK ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

Bu çalışmadaki tüm bilgilerin, akademik ve etik kurallara uygun bir şekilde elde edildiğini beyan ederim. Aynı zamanda bu kural ve davranışların gerektirdiği gibi, bu çalışmanın özünde olmayan tüm materyal ve sonuçları tam olarak aktardığımı ve referans gösterdiğimi belirtirim.

Resul KORKMAZ

T.C.
YOZGAT BOZOK ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

“Devlet Okullarında Öğrenim Gören Suriyeli Öğrencilerin Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Tutumlarının İncelenmesi” adlı Beden Eğitimi ve Spor Ana Bilim Dalı yüksek lisansı, Yozgat Bozok Üniversitesi Lisansüstü Tez Yazım Kılavuzu’na uygun olarak hazırlanmıştır.

Tezi Hazırlayan
Resul KORKMAZ

İmza

Danışman
Doç Dr. Alpaslan KARTAL

İmza

Prof. Dr. Hayrettin GÜMÜŞDAĞ
Ana Bilim Dalı Başkanı

İmza

YOZGAT BOZOK ÜNİVERSİTESİ**TEZ ONAY FORMU**

Enstitümüzün Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı Tezli Yüksek Lisans Programı 90110317013 numaralı öğrencisi Resul KORKMAZ'ın hazırladığı “Devlet Okullarında Öğrenim Gören Suriyeli Öğrencilerin Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Tutumlarının İncelenmesi” başlıklı tezi ile ilgili tez savunma sınavı, Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği'nin ilgili maddeleri gereğince 05/10/2020 pazartesi günü günü saat 14:00'da yapılmış, tezin onayına oy birliği/oy çokluğu ile karar verilmiştir.

Başkan : Prof.Dr.Hayrettin GÜMÜŞDAĞ

Jüri Üyesi : Doç.Dr.Alpaslan KARTAL

(Danışman)

Jüri Üyesi : Dr.Öğr.Üyesi Ramazan ŞEKER

ONAY:

Bu tezin kabulü, Enstitü Yönetim Kurulu'nun/...../..... tarih ve sayılı Enstitü Yönetim Kurulu Kararı ile onaylanmıştır.

...../...../.....

Prof. Dr.

Müdür

ÖZET

Yüksek Lisans Tezi

DEVLET OKULLARINDA ÖĞRENİM GÖREN SURİYELİ ÖĞRENCİLERİN BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR DERSİNE YÖNELİK TUTUMLARININ İNCELENMESİ

Resul KORKMAZ

Bu araştırmada Suriye kökenli lise öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spor dersine tutumları incelenmiştir. Bu araştırma, tarama modeli kapsamında ilişkiisel tarama modeli kullanılarak yapılmıştır. Veri toplama aracı olarak, araştırmacı tarafından geliştirilen Kişisel bilgiler formu ve Güllü ve Güçlü tarafından 2009 yılında oluşturulan “Ortaöğretim Öğrencileri İçin Beden Eğitimi Dersi Tutum Ölçeği” kullanılmıştır. Hatay ilinde öğrenim gören Suriye kökenli lise öğrencileri araştırma evrenini oluşturmaktadır. Hatay ili Altınözü ve Yayladağı ilçelerinde öğrenim gören Suriye kökenli lise öğrencileri ise örneklem olarak belirlenmiştir. Ölçek formları toplam 350 öğrenciyi gönüllülük esas alınarak ve gizliliğe önem verilerek rastgele dağıtılmış, kısa süre içerisinde yanıt vermeleri istenmiştir. 314 ölçek formu geri dönmüş, eksiklikleri görülen 36 form dikkate alınmamış ve toplam 314 ölçek formu analiz için uygun bulunmuştur. Elde edilen veriler SPSS 25 paket programı ile analiz edilmiştir. İkili karşılaştırmalar için Mann-Whitney U Testi, çoklu karşılaştırmalarda Kruskal-Wallis H Testi kullanılmıştır. Ölçeğin güvenirliği Cronbach’s Alpha katsayısı ile belirlenmiştir.

Araştırma sonucunda; “Suriye kökenli lise öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spor Dersine yönelik tutumlarının”, “cinsiyet”, “Düzenli spor yapma”, “spor yapma sıklığı”, “lisans”, “spor geçmişi”, “ailede spor yapan olması”, değişkenlerine göre anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir. “yaş”, “sınıf”, “Türkiye’de bulunma süreleri”, “Anne eğitim durumu” ve “Baba eğitim durumu” değişkenlerinde herhangi bir anlamlı farklılıklar tespit edilememiştir.

Anahtar Kelimeler: Lise öğrencisi, Mülteci, Tutum.

ABSTRACT

POSTGRADUATE THESIS

RESEARCH ON ATTITUDES OF SRYIAN STUDENTS STUDYING AT STATE SCHOOLS TOWARDS PHYSICAL EDUCATION AND SPORT COURSE

RESUL KORKMAZ

At this study, attitudes of Syrian origin high school students towards physical education and sports course are researched. Correlational survey model is used as survey model at this study. As data collection tools, Personal information form prepared by the researcher and “Attitude scale towards physical education lesson for secondary school student” developed by Güllü and Güçlü in 2009 are used. Target population of the study is consisted of high school students. Syrian origin high school students in Altınözü and Yayladağı districts of Hatay province are determined as sample group. Data collection tools are distributed to 350 volunteer students and privacy is taken into consideration. 314 of the tools are used at the research and the rest (36 scales) are not used due to having some deficiencies. The datas obtained are analyzed with SPSS 25 packaged software. For paired comparison Mann-Whitney U test and for multiple comparisons Kruskal-Wallis H test are used. Reliability of scale is determined via Cronbach’s Alpha coefficient.

According to research results, it is determined that attitudes of Syrian origin high school students towards physical education and sports course shows meaningful differences in terms of these variables –“gender”, “doing sports regularly”, frequency of doing sport”, “license”, “sports experiences” and “having a family member doing sport”-. No meaningful difference is determined according to the following variable – “age”, “grade”, “educational background of mother”, “educational background of father” and “time they have spent in Turkey”.

Key words: High school students, Refugees, Attitude

İÇİNDEKİLER DİZİNİ

BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK SAYFASI	i
YÖNERGEYE UYGUNLUK SAYFASI.....	ii
TEZ ONAY FORMU	iii
ÖZET	iv
ABSTRACT	v
İÇİNDEKİLER DİZİNİ.....	vi
TABLolar DİZİNİ.....	ix
SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ.....	x
ÖNSÖZ	xi
1.GİRİŞ.....	1
1.1. Problem Durumu	1
1.2.Araştırmanın Amacı.....	4
1.3.Araştırmanın Önemi	5
1.4. Araştırmanın Sınırlılıkları.....	5
1.5. Sayıtlar	5
1.6. Tanımlar	5
2.GENEL BİLGİLER	7
2.1. Göç	7
2.2.Eğitim.....	7
2.2.1. Eğitimin önemi ve amacı.....	8
2.2.2. Suriyeli çocuklar ve suriyeli çocukların eğitimi	10
2.3. Beden Eğitimi.....	12

2.4. Spor	13
2.4.1. Beden eğitimi sporun önemi ve faydaları	14
2.5. Beden Eğitimi ve Spor Dersi	15
2.5.1. Beden Eğitimi ve spor dersinin bireyin gelişimi üzerindeki etkileri	17
2.5.1.1. Beden Eğitimi ve sporun fiziksel gelişime etkisi	18
2.5.1.2. Beden eğitimi ve sporun bilişsel gelişim üzerine etkisi	19
2.5.1.3. Beden eğitimi ve sporun psiko-sosyal gelişim üzerine etkisi	20
2.6. Tutum	21
2.6.1. Tutumun özellikleri	22
2.6.2. Tutuların oluşmasına etki eden faktörler	23
2.6.3. Tutumu oluşturan öğeler	24
2.6.3.1. Bilişsel öge	24
2.6.3.2. Duygusal öge	25
2.6.3.3. Davranışsal öge	25
2.6.3.4. Tutumların ölçülmesi	26
2.6.4. Beden Eğitimi ve spor dersi için tutum ölçeklerinin kullanılması	27
2.6.5. Yapılan çalışmalar	29
3. GEREKÇE VE YÖNTEM	31
3.1. Araştırma Modeli	31
3.2. Çalışma Grubu	31
3.3. Veri Toplama Yöntemi	31
3.4. Veri Toplama Araçları	31
3.4.1. Ortaöğretim öğrencileri için beden eğitimi dersi tutum ölçeği	32
3.5. Verilerin Analizi	32
4. BULGULAR	33

5. TARTIŞMA VE SONUÇ	47
6.ÖNERİLER.....	53
7. KAYNAKLAR.....	54
8. EKLER	63
Ek 1	63
Ek 2.....	68
9. ÖZGEÇMİŞ.....	69

TABLOLAR DİZİNİ

Tablo 1. Demografik Değişkenler.....	33
Tablo 2. Beden Eğitimi ve Spor Dersine Karşı Tutum Ölçeğinin Güvenirlik Sonuçları.....	35
Tablo 3. Normallik Testi Sonuçları	40
Tablo 4. Beden Eğitimi ve Spor Dersine Karşı Tutum Puanlarının Yaş Değişkenine Göre Kruskal Wallis H Testi Sonuçları.....	40
Tablo 5. Beden Eğitimi ve Spor Dersine Karşı Tutum Puanlarının Sınıf Değişkenine Göre Kruskal Wallis H Testi Sonuçları.....	40
Tablo 6. Beden Eğitimi ve Spor Dersine Karşı Tutum Puanlarının Cinsiyet Değişkenine Göre Mann-Whitney U Testi Sonuçları.....	41
Tablo 7. Beden Eğitimi ve Spor Dersine Karşı Tutum Puanlarının Türkiyede bulunma sürelerine Göre Kruskal Wallis H Testi Sonuçları.....	42
Tablo 8. Beden Eğitimi ve Spor Dersine Karşı Tutum Puanlarının bireyin Düzenli spor yapma durumlarına göre Mann-Whitney U Testi Sonuçları.....	42
Tablo 9. Beden Eğitimi ve Spor Dersine Karşı Tutum Puanlarının bireyin spor yapma sıklığına Göre Kruskal Wallis H Testi Sonuçları.....	43
Tablo 10. Beden Eğitimi ve Spor Dersine Karşı Tutum Puanlarının bireyin lisanslı sporcu olup olmadığına göre Mann-Whitney U Testi Sonuçları.....	43
Tablo 11. Beden Eğitimi ve Spor Dersine Karşı Tutum Puanlarının bireyin spor geçmişine göre Kruskal Wallis H Testi Sonuçları.....	44
Tablo 12. Beden Eğitimi ve Spor Dersine Karşı Tutum Puanlarının ailede spor yapan olup olmadığına göre Mann-Whitney U Testi Sonuçları.....	45
Tablo 13. Beden Eğitimi ve Spor Dersine Karşı Tutum Puanlarının Anne Eğitim durumuna göre Kruskal Wallis H Testi Sonuçları.....	45
Tablo 14. Beden Eğitimi ve Spor Dersine Karşı Tutum Puanlarının Baba Eğitim durumuna göre Kruskal Wallis H Test Sonuçları.....	46

SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ

SYTO : Spora Yönelik Tutum Ölçeği

SPSS : Statistical Package for the Social Sciences

Ark : Arkadaşları

Ed : Editör

Akt : Aktaran

Çev : Çeviren

Vb : Ve Benzeri

N : Denek Sayısı

% : Yüzdeler oran

f : Frekans

Min : Minimum Değer

Max : Maksimum Değer

Ss : Standart Sapma

p : Anlamlılık Düzeyi

ÖNSÖZ

Araştırmayı yaparken, bana yol gösteren ve hiçbir zaman desteğini esirgemeyen danışmanım Sayın Doç. Dr. Alpaslan KARTAL'a, her zaman yanımda olan Yozgat Bozok Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Müdürü Sayın Prof. Dr. Hayrettin GÜMÜŞDAĞ'a, desteğini esirgemeyen sınıf arkadaşım Aydın Adnan menderes Üniversitesi Doktora öğrencisi Sayın Gökhan DOKUZOĞLU'na ve bu süreçte baştan sona kadar sürekli yanımda olan sevgili eşim F. Betül KORKMAZ'a sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Resul KORKMAZ

Haziran – 2020

1.GİRİŞ

Bu bölümde, araştırmanın; problem durumu, amacı, problem cümlesi, alt problemleri sayıtlılara, sınırlılıklara ve tanımlara yer verilmiştir.

1.1. Problem Durumu

Türk Dil Kurumu Güncel Türkçe sözlüğünde göç: “ Ekonomik, toplumsal, siyasi sebeplerle bireylerin veya toplulukların bir ülkeden başka bir ülkeye, bir yerleşim yerinden başka bir yerleşim yerine gitme işi, taşınma, hicret, muhaceret” şeklinde tanımlamıştır (Türk Dil Kurumu [TDK], 2006).

Türkiye, coğrafi konumu nedeniyle uluslararası göçler için merkez konumunda yer almaktadır. Geniş kara ve deniz sınırına sahip konumundan dolayı her yıl birçok göçmen, Türkiye üzerinden farklı ülkelere gitmek üzere Türkiye’ye giriş yapmakta ve sığınmacı durumuna düşmektedir. Türkiye’nin Asya ve Avrupa’daki konumu, kültürel çeşitliliği ve ekonomik nedenleri göç için bir kaynak olmakta ve Türkiye’nin geçiş veya varış ülkesine dönüşmesine neden olmaktadır(Südaş ve Mutluer, 2008).Türkiye’ye yönelik kitlesel göç hareketleri Cumhuriyet’in kuruluşundan bu günlere kadar devam etmiştir.

Bu göç hareketlerin örnekleri ise aşağıda belirtilmiştir:

- 1922 ile 1938 yıllarında Yunanistan’dan 384 bin kişi,
- 1923 ile 1945 yıllarında Balkanlar’dan 800 bin kişi,
- 1933 ile 1945 yıllarında Almanya’dan 800 kişi,
- 1988 yılında Irak’tan 51.542 kişi,
- 1989 yılında Bulgaristan’dan 345 bin kişi,
- 1991 yılında Iraktaki I. Körfez Savaşı’ndan sonra 467.489 kişi,
- 1992 ile 1998 yılları arasında Bosna’dan 20 bin kişi,
- 1999 yılında Kosova’da meydana gelen olaylar nedeniyle 17.746 kişi,
- 2001 yılında Makedonya’dan 10.500 kişinin,(Göç İdaresi Genel Müdürlüğü, [GİGM], 2019-a).

- 2011 senesinde Arap baharının etkisiyle Suriye’de patlak veren iç savaşın etkisiyle 2011-2019 yılları arasında 3.576.344 Suriyeli göçmen Türkiye’de geçici koruma kapsamına alınmıştır(Göç İdaresi Genel Müdürlüğü, [GİGM], 2019-b).

Suriye’deki iç savaşın başlamasından itibaren ülkemizdeki geçici koruma statüsünde bulunan Suriyeli insan sayısı yıllar içinde katlanarak 3.576.344’e ulaşmıştır (GİGM, 2019). Suriye’de yaşanan olaylar sonucunda dünyanın en büyük mülteci ev sahibi olan Türkiye’de bulunan Suriyeli geçici koruma statüsündeki bireylerin ülkelerine geri dönmeyecekleri açık ve nettir.

Türkiye’deki Suriyelilerin aşağı yukarı %45’i 0-18 yaş arasındadır. Bunlar içinde okul döneminde olan (5-18 yaş arası) çocuk sayısı 1.017.582’dir. Bu sonuçlar, ülkelerinde eğitimlerini bırakarak gelen ve eğitimlerine devam etmesi gereken azımsanmayacak bir nüfusa sahip olduklarını işaret etmektedir. Bunun yanında 2011 yılından itibaren Türkiyede doğan ve okul çağına gelen, 400 bine yakın Suriyeli insan vardır. Türkiye’de Suriyeli sığınmacı çocukların eğitimleri, Milli Eğitim Bakanlığı(2014), 2014/21 sayılı “Yabancılara Yönelik Eğitim Öğretim Hizmetleri” konulu genelgesi doğrultusunda illerde İl Milli Eğitim ve İlçe Milli Eğitim Müdürlüklerine bağlı Geçici Eğitim Merkezlerinde ve diğer okullarda yürütülmektedir.

Türkiye Cumhuriyeti Devleti 2011 yılında başlayan göç ile ülkemize sığınan Suriyelilere yönelik farklı önlemler yer almaktadır. Suriyelilerin ülkemize adaptasyonu kapsamında en önemli nokta eğitimdir. Millî Eğitim Bakanlığı, Türkiye’de yaşayan okul çağındaki yaklaşık 1 milyon Suriyeli geçici koruma statüsündeki çocuğun farklılık gösteren eğitimlerini sağlamak için pek çok konuda çalışma yapmaktadır.

İlk başta Suriyelilerin eğitimleri için uygulanan politika kısa sürede geri dönecekleri düşüncesinden dolayı sadece kamp içinde yaşayan Suriyeli çocukların acil ihtiyaçlarının karşılanması üzerine yoğunlaşmış olup, kamp dışında yaşayan ailelerin çocukları için ise 16 Ağustos 2010 tarih ve 2010/48 sayılı “Yabancı Uyruklu Öğrenciler” genelgesiyle beraber öğrencilerin okullara kayıtları yapılarak eğitim eksiklikleri giderilmeye çalışılmıştır. Şartların değişmesiyle birlikte 26 Eylül 2013 tarihinde yayımlanan “Ülkemizde Geçici Koruma Kapsamında Bulunan Suriye

Vatandaşlarına Yönelik Eğitim Öğretim Hizmetleri” genelgesiyle hususi olarak Suriye sığınmacılara yönelik ek önlemler alınmıştır.

2013 Nisan ayında 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu’nun (YUKK) yürürlüğe girmesi ile Suriyeli sığınmacıların hukuki statüsü belirlenirken, geçici koruma statüsünün tanımladığı hak ve yükümlülükler ise Ekim 2014 yılında yayımlanan “Geçici Koruma Yönetmeliği” ile detaylı bir şekilde düzenlenip ve uygulamaya konulmuştur. Yönetmelikte “Geçici Korunanlara Sağlanacak Hizmetler” başlığında statü sahibi Suriyelilere yönelik eğitim, sağlık, iş olanaklarına ulaşma, sosyal yardım ve hizmetler ile tercümanlık v.b hizmetlerin karşılanacağı belirtilmiştir.

Yönetmelik hem kamp merkezlerindeki hemde kampın dışında sürdürülen eğitim faaliyetlerinin Millî Eğitim Bakanlığı tarafından gerçekleştirileceği ifade edilirken 28. maddede Türkiye’de geçici koruma statüsü sahiplerinin faydalanabileceği eğitim hizmetleri detaylı bir şekilde tanımlanmıştır.

Temel Eğitim Genel Müdürlüğü’nin 2014/21 sayılı “Yabancılar Yönelik Eğitim-Öğretim Hizmetleri” başlıklı genelgesi ile Suriyeli çocuklara verilecek eğitim hizmetlerini belirli bir standarda bağlayarak eğitimlerini garanti altına almıştır. Bu şekilde ülkemizdeki geçici koruma statüsündeki bulunan çocuklar, sadece Suriyeli çocukların eğitim gördüğü Geçici Eğitim Merkezlerine (GEM) değil, Türkiye’deki resmi okullara yasal olarak kayıt olma hakkı elde etmiştir.

8 Eylül 2015 tarihinde yürürlüğe giren MEB 2015-2019 Stratejik Planı’nda da Türkiye’deki geçici koruma statüsünde olan bireylerin eğitimleri konusu ele alınmış ve bu öğrencilerin eğitim sistemine uyum sağlanmalarına yönelik çalışmalar yapılacağı belirtilmiştir (MEB, 2018).

Tutum, insanın dış dünyaya karşı gösterdiği duygu ve düşünce şeklidir. Tutumlar olumlu veya olumsuz olabilir. Tutumlar zamanla öğrenilen farklı nedenlerle değişebilir. Annenin ya da babanın ya da kişinin sevdiği ya da sevmediği bir arkadaşı, yaşadığı bir olaya karşı veya bir insana karşı tutumunu olumlu yönde olumsuz yönde etkileyebilir hatta değiştirebilir.

Uzun yıllardır öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine karşı tutumlarını inceleyen birçok araştırma yapılmıştır. Araştırmaların amacı elbette öğrencileri beden

eğitimi ve spor dersine karşı tutumlarını olumlu yönde değiştirmektedir. Beden eğitimi ve spor dersine karşı öğrencilerimiz çoğunlukla olumlu tutum sahibi olsalar da olumsuz tutuma sahip olan öğrencilerimiz de bulunmaktadır. nemli olan bu olumsuz tutumları değiştirerek bu öğrencileri kazanarak beden eğitimi ve spor dersinin, hem daha eğlenceli hem de daha faydalı hale dönüştürmektir (Sarıdede, ř. 2019).

1.2.Araştırmanın Amacı

Araştırmamızın amacı, Suriye kökenli lise öğrencileri beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumlarının belirlenmesi amacıyla yapılmıştır.

Alt Problemler

- Lise ğrencilerinin beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları ile yaşları arasında anlamlı bir fark var mıdır?
- Lise ğrencilerinin beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları ile sınıf düzeyi arasında anlamlı bir fark var mıdır?
- Lise ğrencilerinin beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları ile cinsiyet değişkeni arasında anlamlı bir fark var mıdır?
- Lise ğrencilerinin beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları ile Türkiye’de bulunma süreleri arasında anlamlı bir fark var mıdır?
- Lise ğrencilerinin beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları ile düzenli spor yapma durumları arasında anlamlı bir fark var mıdır?
- Lise ğrencilerinin beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları ile spor yapma sıklığı arasında anlamlı bir fark var mıdır?
- Lise ğrencilerinin beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları ile lisanslı sporcu olma durumları arasında anlamlı bir fark var mıdır?
- Lise ğrencilerinin beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları ile bireyin spor geçmişi arasında anlamlı bir fark var mıdır?

- Lise öğrencilerinin beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları ile ailede spor yapan olup olmadığı arasında anlamlı bir fark var mıdır?
- Lise öğrencilerinin beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları ile anne eğitim durumu arasında anlamlı bir fark var mıdır?
- Lise öğrencilerinin beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları ile baba eğitim durumları arasında anlamlı bir fark var mıdır?

1.3. Araştırmanın önemi

Bu amaç doğrultusunda, Suriyeli sığınmacı çocukların Beden Eğitimi Dersine karşı tutum sonuçları, araştırmada elde edilen verilerin öncelikle Bilimsel otoriteler, eğitim yöneticileri ve eğitim sistemi ile ilgili kişi ve kurumlar için yararlı ve önemli bir çalışma olacaktır. Yapılan çalışma literatüre bu kapsamda katkı sağlayacaktır.

1.4. Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu araştırma, 2019 - 2020 Eğitim - Öğretim yılında Hatay ili Altınözü, Yayladağı ilçesinde örneklem grubunu oluşturan 7 lisede 9,10,11ve 12 sınıfta eğitim gören 314 öğrenci ile sınırlandırılmıştır. Bu çalışmada araştırmacı tarafından hazırlanan 11 sorudan oluşan “Kişisel Bilgi Formu” ile Güllü ve Güçlü tarafından 2009 yılında geliştirilen, 35 maddeden oluşan “Beden Eğitimi Dersi Tutum Ölçeğine” verilen cevaplar ile sınırlandırılmıştır.

1.5. Sayıtlar

Çalışmaya katılan lise öğrencilerine düşüncelerini tam ve doğru şekilde yansıtma önemini anlatılmış ve ölçekteki ifadeler öğrencilerin objektif olarak cevap verdikleri, Suriyeli öğrencilerin Türkçeyi okuma, yazma ve anlama düzeyinde oldukları varsayılmıştır.

1.6. Tanımlar

Yapılan bu araştırmada yer alan bazı kavramlar bu başlık altında toplanmıştır. Bu kavramlarla ilgili bilgilendirmeler şu şekildedir:

Beden Eğitimi: Bireyin fiziksel aktivitelerle beden ve ruh sağlığını koruma ve geliştirme sürecidir.

Spor: Belirli kurallara bağlı ve birbirleriyle yarışma halinde olan bireyler tarafından yapılan fiziksel aktivitelerdir.

Fiziksel Aktivite: Vücutta bulunan enerjinin harcanması için uygulanan hareketler dizisidir.

Tutum Kavramı: İnsanın bir durumu, olayı, nesneyi olumlu veya olumsuz olarak değerlendirmede bulunmasıdır.

Göç: Kişilerin ya da insan topluluklarının zulüm, istihdam olanakları gibi çeşitli nedenlerle bir bölgeden diğerine geçici veya kalıcı hareketidir (Hagen-Zanker, 2008).

Geçici Koruma: “Ülkesinden zorla ayrılmış, geldiği ülkesine geri dönemeyen, ülkemizin sınırlarında bulunan yabancılara sağlanan korumayı ifade eder” (Geçici Koruma Yönetmeliği, 2014).

Geçici Koruma: (Temporary protection): “Menşe ülkelerine dönemeyen üçüncü ülke kişilerinden kaynaklanan kitlesel bir akının meydana gelmesi ya da derhal meydana gelebilecek olması durumunda, özellikle söz konusu kişilerin diğer kişilerin yararına olarak, sığınma sisteminin etkin işleyişi üzerinde olumsuz etki yaratmadan sığınma sisteminin işletilememesi riski varsa, bu kişilere acil ve geçici koruma sağlamak amacıyla sağlanan istisnai özellikteki prosedür” (Çiçekli, 2009) olarak tanımlanmıştır.

Suriyeli Çocuk: Türkiye’de geçici koruma statüsünde olup okula devam eden çocuk.

2.GENEL BİLGİLER

2.1. Göç

Günden güne değişen yapısıyla dinamik bir yapıya sahip olan göç; coğrafya, sosyoloji, sosyal hizmetler, eğitim, psikoloji, iktisat, tıp, hukuk, iletişim gibi çeşitli disiplinler tarafından değerlendirilmeye açık ve tek bir tanıma ya da tek bir sebebe sığmayacak kadar fazla çeşide sahiptir. Göç kavramını birçok bilim dalı kendi alanının bakış açısıyla tanımlasa da bütün göç tanımlamalarında temel olan şey ‘yer değiştirme’dir. (Dağdeviren, 2018; Yerli, 2018).

Türk Dil Kurumu Sözlüğünde Göç, “ekonomik, toplumsal veya siyasi sebeplerle bireylerin veya toplulukların bir ülkeden başka bir ülkeye, bir yerleşim yerinden başka bir yerleşim yerine gitme işi, taşınma, hicret, muhaceret” olarak belirtilmektedir.

Göç insanların istemli ya da istemsiz bir şekilde yaşadığı yeri terk edip başka bir yere gitmesi olarak da tanımlayabiliriz. Göçler ikiye ayrılır iç göçler ve dış göçler şeklinde. İç göçler: İnsanların yaşadığı ülke içerisinde bir yerden başka bir yere göç etmesidir. İç göçler genelde ekonomik amaçlı olmaktadır. Kırsal alanlardan şehirlere göç edilmektedir.

Dış göçler: İnsanın yaşadığı ülkeden başka bir ülkeye gitmesidir. Dış göçler iç göçlere göre daha çok hayatta kalma mücadelesi için yapılmaktadır. Ekonomik ihtiyaçların yanında siyasi, terör, hastalık, eğitim v.b nedenlerle insanlar göç etmektedir. Günümüzde ülkemizin maruz kaldığı göç sebebi ise Suriye’de yaşanan iç savaştan dolayı insanların canlarını kurtarmak için ülkemize gelmeleridir.

2.2.Eğitim

Eğitim genel anlamda insanın; zihinsel, bedensel ve duygusal olarak sahip olduğu becerilerini belirlenen hedefler doğrultusunda geliştirme sürecidir. Bilgi elde ederek davranışlarını geliştirmek yolunda atılan adımların hepsi eğitim sürecinin kapsamına girmektedir.

Eğitim; bireylerin yaşamlarını sürdürebilmeleri ve toplumda yer edinebilmeleri için edinilen bilgi, beceri ve anlayış değişikliği olarak tanımlanır. Eğitim en kapsamlı

anlamda, insanların inançlarını ve yaşamalarını kolaylaştıracak yolların elde edilmesinde etkili olan tüm süreçtir. Kısaca “istenilen davranışı geliştirme ve pekiştirme süreci” olarak da söylenir.

Kişi doğduğu andan itibaren sürekli yeni şeyler öğrenmeye devam etmektedir. Toplumun alışkanlıklarını, inançlarını, kurallarını akrabalık bağlarını öğrenir. İçinde bulunduğu topluma ait özgün değerlerini toplumla olan iletişimiyle öğrenmektedir. Bulduğu toplumun etkisiyle nelerin yapılması gerektiğini ve nelerin yapılmaması gerektiğini öğrenir.(Dokuzoğlu,2018).

Öğrenme insanın doğumundan başlayıp ölümüne kadar devam eder. Öğrenmenin ilk temelleri aile de başlar. İlk İstendik davranışlar anne ve babanın çabaları sonucu oluşur. Daha sonra gelişim devam ettikçe öğrenme kaynakları da artmaktadır. Ev ortamından çıkan çocuk okul, sosyal çevre, sportif alanlar, alışveriş merkezi gibi toplu kullanım alanlarında öğrenmeyi gerçekleştirmeye devam eder. Bu alanlarda gerçekleşen öğrenme olumlu veya olumsuz olabilir.

Eğitim ailede başladığı için genel anlamda ailenin eğitime karşı tutumu çocuğun eğitimi ile doğru orantılı olmaktadır. Müzik ile uğraşan bir ailede eğitim müzik üzerine, sporla uğraşan ailede eğitim spor üzerine olacaktır.

2.2.1. Eğitimin Önemi ve Amacı

Eğitim insanoğlunun varoluşundan itibaren süregelmektedir. İnsanların birlikte yaşaması, fikirlerini paylaşması birbirlerini kabullenmeleri ve en önemlisi beraber yaşamaları için eğitim şarttır. İnsanoğlu hayatının her döneminde eğitilme gereği duymuştur.

Eğitimin olduğu toplumlarda bilgi, sanat, müzik, sportif faaliyetler, demokrasi söz sahibidir fakat eğitimin olmadığı toplumlarda ise cehalet alıp başını gitmektedir. Savaşlar, acılar maalesef hiç dinmemektedir. Eğitimin önemini fark eden toplumlar, gelecekleri için yani çocukları için eğitimi zorunlu hale getirmişlerdir(Saridede, 2018).

Hayatla ilişki kurmanın en önemli ilkesi eğitimidir. Hayatımızın her anında, her döneminde doğumdan ölüme kadar eğitim vardır. İnsanoğlu yeryüzüne geldiğinden itibaren merakı ve ihtiyaçlarını karşılamak için sürekli araştırmak, öğrenmek istemiştir.

Bu insanoğlunun en önemli özelliğidir. Eğitimli kişi kendisine ailesine, çevresine, toplumuna katkı sağlar ve etrafına faydalı olur.

Eğitimli kişiler olgun, doğru kararlar verebilen, kendisiyle ve etrafıyla barışık, bilgiyi araştıran, öğrenen, kendini geliştiren korkmayan, bilgilerini paylaşan ve etrafına fayda sağlayan insanlardır. Eğitim sürekli devam eden bir süreçtir. İnsanoğlu doğadaki insanlardan, cadılarından, yaşamdaki her şeyden bir şeyler öğrenir.

Eğitim sayesinde yaşadığımız çevreyi tanırız, doğru karar vermemizi sağlar. İşte bu nedenle çocuklarımıza, gençlerimize eğitim vererek onları hayata en iyi şekilde hazırlamalıyız. Toplumun, ülkeyi, dünyamızı daha ileriye taşımak için, zaman ayak uydurmak için eğitime en temelden başlamalıyız ve ömür boyu devam ettirmeliyiz.

Eğitimin amacı; öğrencinin okulda öğrendiği, okuldan getirdiği bilgileri, becerileri okul dışında karşılaştığı farklı durumlarda da kullanabilme seviyesine gelmesidir (Ulusoy 2004). Eğitimin en önemli amacı hayatı anlamak ve onu en doğru şekilde yorumlamak olmalıdır, karşılaştığımız sorunlarla aldığımız eğitimle en güzel şekilde başa çıkmak, doğru tercihler yapabilmek olmalıdır(Sarıdede,2018).

Bireyin eğitim hakkı psikolojik ve sosyolojik gerekçelerle ortaya konduktan sonra, bu hakkın hangi amaca göre kullanılacağı gündeme gelmektedir. Çünkü eğitim amaçsız yapılamaz. Hak olarak görülen bir sürecin mutlak bir hakkın hangi yönde ve nasıl kullanılacağı kavramını da içermesi söz konusu olacaktır. Hemen her toplumda devletin anayasal görevi olarak nitelendirilen eğitimin amaçları yasalarda ve eğitim programlarında gösterilmiştir.

Yönetim biçimi ne olursa olsun, siyasal sistemi anayasal dayanağa sahip olan toplumlarda hiç bir eğitim etkinliği, o toplumun ulusal eğitim amaçlarına aykırı olarak yapılamaz (Aslan ve Aslan, Cansever, 2012). Türk Milli Eğitiminin, yasalara göre amaçlarının neler olduğu, şu şekilde belirlenmiştir:

“Türk Milletinin bütün fertlerini,

- Atatürk inkılâplarına ve Anayasanın başlangıcında ifadesini bulan Türk milliyetçiliğine bağlı; Türk Milletinin milli, ahlaki, insani, manevi ve kültürel değerlerini benimseyen, koruyan ve geliştiren; ailesini, vatanını, milletini seven ve daima yüceltmeye çalışan; insan haklarına ve Anayasanın başlangıcındaki

temel ilkelere dayanan milli, demokratik, laik, sosyal bir hukuk devleti olan Türkiye Cumhuriyeti'ne karşı görev ve sorumluluklarını bilen ve bunları davranış haline getirmiş yurttaşlar olarak yetiştirmek,

- Beden, zihin, ahlak, ruh ve duygu bakımlarından dengeli ve sağlıklı şekilde gelişmiş bir kişiliğe ve karaktere, hür ve bilimsel düşünme gücüne, geniş bir dünya görüşüne sahip, insan haklarına saygılı, kişilik ve teşebbüse değer veren, topluma karşı sorumluluk duyan; yapıcı, yaratıcı ve verimli kişiler olarak yetiştirmek,
- İlgil, istidat ve kabiliyetlerini geliştirerek gerekli bilgi, beceri, davranışlar ve birlikte iş görme alışkanlığı kazandırmak suretiyle hayata hazırlamak ve onların, kendilerini mutlu kılacak ve toplumun mutluluğuna katkıda bulunacak bir meslek sahibi olmalarını sağlamak” (MEB, 2020).

Eğitimin genel ve ulusal olarak topluma yönelik amaçlarının yanında bireyleri günümüz ve gelecekteki yaşamına hazırlayacak amaçları ise şöyle özetlenebilir:

- Eğitim, kişilerin duygu ve düşüncelerini, sorunlarını, gereksinimlerini anlatabilmeleri için bireylere iletişim yeterliliği kazandırmalı.
- Eğitim, kişilere toplumsal yapının gerektirdiği gibi “birey olma” ve “işbirliği yapma” bilincini kazandırmalı (Başaran, 1983).

Kısaca, eğitim bireyde, işbirliği, öğrenme ve araştırma, sağlıklı yaşama ve üretim yeterliliği kazandırma işlevlerini gerçekleştirirken genel olarak da kişilere ait, evrensel amaçlardan hareket eder (Varış, 1981).

2.2.2. Suriyeli Çocuklar ve Suriyeli Çocukların Eğitimi

Göç hareketlerinden en çok etkilenen kısım şüphesiz çocuklardır. Bir toplumu oluşturan halkaların en savunmasız halkasını oluşturan çocuklar, kendi ülkelerinden başka bir yere göç etmeleri durumunda ihtiyaç duydukları ilgi, destek ve korunma gereksinimi daha fazladır (Crépeau, 2013).

Çocukluk insan ömründe kişilik gelişimi ve birçok öğrenme için kritik dönemdir. Çocuklukta yaşanan birçok deneyim ileriki hayat için bir hazırlık olmasının yanı sıra geleceği etkileyen ve inşa eden bir süreçtir. Böylesine kritik bir dönemde

çocuğun yaşadığı topraklardan ve kültüründen ayrılıp yer değiştirmesi, farklı dil, kültür ve deneyimlerle karşı karşıya kalması travmatik bir durumdur. Eğitimin önemine karşılık tehlike anında ilk terkedilen ve ara verilen alan olması önemli bir sorundur. Oysa eğitim çocuğun geleceği olmasının yanı sıra hayatı normalleştirme sürecine katkı sağlamaktadır(Gültutan,2019).

Uluslararası kanuna göre Türkiye geçici veya kalıcı olarak kendi sınırlarında bulunan tüm yabancıların insani haklarını korumak ve sağlamak durumundadır. Söz konusu çocuklar olunca ise, BM çocuk hakları sözleşmesini imzalayan ve onaylayan ülkelerin, sözleşme içinde bulunan hakları ülkelerindeki tüm çocuklara tanımak ve bu hakları güvence altına alma, koruma ve insani yardım yapma sorumlulukları vardır (UNICEF, 2020).

Çocukların eğitimi siyasi, politik v.s hepsinin üstündedir. Çocuğun rengi, cinsiyeti, ırkı, dini yoktur. Çocuk hangi toplumdansa olsun, insandır. Bu nedenle çocukların eğitimi ihmal edilmemesi gereken bir husustur önem arz etmektedir. Okullar, çocukların sadece bilgiye ulaşabildikleri fiziksel ortamlar değil, sosyalleşme, bütünleşme ve güvenlik gibi ihtiyaçlarının da karşılandığı yerler olması nedeniyle göçle beraber ortaya çıkan ihtiyaçlar içinde göçle gelen çocukların eğitimi, temel ihtiyaçlardan biri olarak ele alınmalıdır(Sakız, 2016).

Suriyeli çocukların eğitimi uzun zamandır gerek kamp içinde, kamp dışında ya da geçici eğitim merkezleri, devlet okulları, Suriyeli eğitimci dernek ve vakıfların açtığı okullar vasıtasıyla verilmekteydi. 2014'ten itibaren Suriyeli öğrenciler anadillerinde eğitim alma imkanı buldukları GEM'lere veya devlet okullarında okuma hakkına sahiptiler. 2016 yılından itibaren Suriyeli öğrencilerin Türk eğitim sistemine dahil edilmesine karar verilmiş, GEM'ler kapatılma sürecine girmiş ve 2019 itibarıyla GEM'lerin tamamen kapatılması amaçlanmıştır.

Eğitim dönemindeki Suriyeli nüfusun dereceli bir şekilde Millî Eğitim Bakanlığına bağlı okullara kayıtlarının yapılması devam etmektedir(MEB, 2018). Suriyeli çocuklar eğitimlerine Türk öğrenciler gibi okullarda eğitimlerine devam etmektedirler. Gemlerde verilen Türkçe eğitiminin yetersiz olması nedeniyle okullarda Suriyeli öğrencilere yönelik uyum sınıfları oluşturulmuştur. Okullarda yapılan Türkçe

yeterlilik sınavlarından 60 puan altında alan öğrenciler bu sınıflara alınmaktadır ve Türkçe konuşma ve yazma becerilerini geliştirmeleri için yoğun bir şekilde Türkçe öğretmenleri tarafından ders verilmektedir.

Uyum sınıflarında Türkçe derslerinin yanında Suriyeli öğrencilerin kişisel ve sosyal gelişimlerini desteklemek amacıyla resim, müzik ve beden eğitimi dersi verilmektedir. Bir yıl uyum sınıflarında öğrenim gören öğrenciler yapılan yeterlilik sınavında başarılı olduğu takdirde normal sınıflara alınmaktadırlar.

2.3. Beden Eğitimi

Beden eğitimi insanoğlunun var oluşuyla ortaya çıkmıştır. Hayatın vazgeçilmez insanoğlunun bütünleşik bir parçasıdır. İnsanın yürümesi, koşması, atlaması, evde, işyerinde hareket etmesi beden eğitimine girmektedir. Beden eğitimiyle ilgili başka bir tanımda ise eğitimin çok önemli bir ögesi olup fiziksel aktivitelerle bireyin (fiziksel, zihinsel, duyuşsal ve sosyal) bir bütün olarak gelişimini hedefleyen bir aktivitelerdir (Bucher, 1983).

Beden eğitiminin birçok tanımı bulunmaktadır. En yaygın tanımıyla Beden eğitimi kişinin kendisini bedenlen, ruhen ve fikren iyi hissetmesi için bir dizi hareketler yapması olarak tanımlanır. Beden eğitimi, bireyin bedensel ve psikolojik ve fiziksel sağlığının korumak için, bireyin özelliklerine ve çevre koşullarına bağlı olarak farklılık gösteren jimnastik, oyun v.b sporla ilgili alıştırmaya gibi çalışmaların bütününi içeren geniş çaplı bir etkinlik olarak ifade edilmiştir (İnal, 2003).

Başka bir tanımlamaya göre beden eğitimi, kişinin bir bütün olarak bedensel, ruhsal, sosyal gelişimini karşılamak, kişiyi günlük hayata hazırlamak, milli duyguları arttırmak amacıyla uygulanan, belirli tekniklere bağlı olarak yapılan çalışmaların tümü şeklinde açıklanabilir. Bu yönden beden eğitimi, kişinin psikomotor hareketliliği ile birlikte fiziksel, bilişsel beceri ve sosyal fayda sağladığı aktivitelerdir(Lumpkin, 2005).

Çelik ve Pulur'a (2011) göre Beden eğitimi, bireyin fiziksel ve sosyal yönden gelişimini sağlamakla birlikte aynı anda beden eğitimi için bir arada bulunan bireylerin sosyalleşmelerinde katkı sağlamaktadır. Bu durum beden eğitiminin eğitime tamamlayıcı görev üstlenmesine katkıda bulunmaktadır.

Beden eğitiminin sözcük olarak ortaya çıkması ve kavramsallaşmasının tarihi çok gerilere kadar gitmektedir. Eski Yunan eğitim ideali “kalokagathia” da yer alan “cimnastik” kavramına kadar uzanmaktadır. Eski Yunanda eğitimin özünü oluşturan “kalokagathia” (hem iyi, hem güzel insan olma) ideali ahlaksal ve fiziksel bir idealdi. “Kalos” (güzel) insanın fiziksel güzelliğine, “agathos (iyi) ise insanın ahlak yanını vurgulardı. Böylece iyi bir adamdan, başarılı bir adam olması da beklenirdi. Eski Yunanlı felsefeciler insanların sahip oldukları fiziksel güzelliğin, gücün ve sağlığın, ahlaksal erdemlerden ayıramayacağını ve bunların fiziksel aktivitelerle güdülendiğinde “mükemmel insan”ın yaratılabileceği düşüncesinde birleşirlerdi (Özsu ve Nuriye“den akt. Demirci 2008).

2.4. Spor

“Spor sözcüğü Latince’de ‘disportare ve desport’ kelimelerinden türetilmiştir ve ‘dağıtmak, birbirinden ayırmak’ anlamlarına gelmektedir. Araştırmacılar kelimenin ilk hecesinin 17. yüzyıldan itibaren değiştirilerek ‘sport’ biçimine dönüştüğünü savunmuşlardır.”(Heper, 2012).

Ayrıca spor, “bir amaca yönlendirilmiş, katılımcı ve yarışmaya dayanan, belirli kuralları olan, bireyin organizmasının fiziksel, sosyal ve düşünsel olarak katıldığı verimsel bir etkinliktir” şeklinde tanımlanmaktadır (Konukman ve Sezen, 1998). Diğer bir tanımlamada ise spor: “Belirli kurallar altında araçlı veya araçsız, ferdi olarak veya grupla, boş zaman veya tüm zamanını alacak şekilde meslekleştirerek yaptığı, sosyalleştirici, ruh ve fiziği geliştiren rekabetçi, dayanışmacı ve kültürel bir kavram” olarak ortaya çıkmaktadır (Bompa, 1998).

Spor, “Kişinin, organik ve ruhsal sağlığını geliştiren, toplumsal davranışlarını tertip etmek, psikomotor ve bilişsel seviyeyi belirli bir seviyeye getiren pedagojik, bilimsel, ve toplumsal bir olgudur” (Ölmez, 2010). Spor en az iki kişiyle karşılıklı olarak yapılan içinde kazanma kaybetme unsurları bulunan kurallı bir etkinliktir.

Spor geçmişten günümüze kadar insanoğlunun yaşamının hep bir parçası olmuştur. İlk zamanlarda spor insanlardan ve hayvanlardan korunma ve yaşamını devam ettirebilmek amacıyla yapılmıştır. Daha sonra gelişerek istemli ve kurallı bir hal

olarak kitleler arası bir etkinliğe dönüşmüştür. Çağımızda spor tüm insanların önemle ilgilendiği bir alan olmuştur. Spor özellikle sonsuz enerji ile dolu olan gençlerin ilgi alanı olmaktadır. Spor insanların paylaşmasını, yardımlaşmasını, birbirlerine karşı hoşgörölü ve saygılı olmalarına katkı sağlamaktadır.

2.4.1. Beden Eğitimi Sporun Önemi ve Faydaları

Yağcı'ya göre beden eğitimi, fiziksel aktivite alışkanlığı kazandırmanın yanı sıra psikolojik ve toplumsal açıdan da bireyin davranışlarını eğitir. Yani beden eğitimi sayesinde yasalara ve toplumsal kurallara uyum sağlamayı, doğru ve güzel davranışları takdir etmeyi, başarısızlık durumunda bunu kabullenmesiyle birlikte nedenlerini de araştırmayı bilen bireyler yetiştirilir (Yağcı, 2012).

Fiziksel aktivitenin bireye sağlık açısından katkısı bilimsel çalışmalarla ispatlanmıştır. Bu katkıyı Dünya Sağlık Örgütü (WHO) da belirtilmektedir. WHO'nun açıklamalarına göre 5 - 17 yaş arasındaki çocukların kas ve kemik dokularının güç kazanması için haftada minimum iki defa yüksek tempolu minimum 60 dakikalık sportif aktivite yapmaları gerekiyor. Yapılan araştırmalar aerobik egzersizin vücut yağ oranında ve vücut ağırlığında olumlu yönde etki ettiğini göstermiştir (Gümüşdağ ve Kartal, 2017). Bu açıklamalara rağmen gençlerin fiziksel aktiviteye dahil olmadığı söylenmektedir. Ancak ilerleyen zamanlarda ortaya çıkacak hastalıkların önlenmesi yönünden aktivitenin ne kadar gerekli olduğu gerçektir (Türkiye Halk Sağlığı Kurumu, 2014).

Beden eğitimi ve sporun faydalarını şu şekilde sıralayabiliriz (Aracı, 2004):

- Eğitim bireyin bütünsel gelişimiyle ilgilenir, beden eğitimin ise bireyin hem fiziksel hem de zihinsel gelişimine katkıda bulunur.
- Eğitim ve beden eğitimi birbirini tamamlayan bir bütündür ve ayrılamaz. Beden eğitiminin amaçları eğitimin genel amaçlarının gerçekleşmesine katkı sağlamaktadır.
- Büyüme, gelişme ve olgunlaşmanın kaynağını beden eğitimi ve spor faaliyetleri oluşturmaktadır.
- Bireyin fiziksel olarak büyüme ve gelişimi daha fazla büyük kasların kullanıldığı fiziksel aktivitelerle sağlanmaktadır.

- Boş zamanı değerlendirme aktivitesi olarak da yapılması mümkündür.
- Bireyin kendisini çevresine karşı ifade edebilmesine ve yaratıcılığının gelişimi için imkan sağlamaktadır.
- Bireyin kültürel olarak gelişimine olumlu yönde etki etmektedir.
- Bireylerin zihinsel olarak daha üst seviyelere gelmesine olumlu yönde katkı sağlamaktadır.
- Bireyde öfke, kızgınlık, heyecan gibi duygularını kontrol etmesini sağlar.
- Bireyin kişilik gelişimine ve karakterinin oluşmasına katkı sağlamaktadır.
- Bireyin koordinasyon gelişimine katkı sağlamaktadır.
- Bireyin psikomotor yetilerinin daha iyi seviyelere gelmesine katkı sunmaktadır.
- Bireyin sağlıklı yaşamasını sağlar ve kötü alışkanlıklarının oluşmasını engeller.
- Bireyin demokrasi bilincinin gelişmesini ve adil olmasına katkı sağlar.
- Bireyin daha kaliteli bir yaşam için fiziksel aktivitelere ihtiyacı vardır. Bu bağlamda kişinin birincil gereksinimleri harekettir. Beden eğitimi ve spor etkinlikleri de de kişinin ihtiyaçlarının temelinde yer almaktadır.

2.5. Beden Eğitimi ve Spor Dersi

Eğitim insanın yaşam doğası ile bütünleşmiş bir ilişkiye sahip olduğunu, eğitimin insanların yeryüzüne geldiğinden bu yana söz konusu olan bir süreç olduğunu görüyoruz. İnsanların gereksinimlerine göre eğitimin niceliği, niteliği, biçimi, şekli ve süresi değişmektedir(Kıncal, 2004).

Beden eğitimi ve spor dersinin amacı öğrencilerin, hayatları süresince öğrendikleri hareketleri, becerileri uygulayarak aktif ve sağlıklı bir yaşam sürdürebilmelerini sağlamaktır. Beden eğitimi ve spor dersi anaokulundan başlayarak eğitim hayatının sonuna kadar devam etmektedir.

Öğrencilerin zihinsel, fiziksel, duygusal ve sosyal yönden gelişimlerine büyük katkı sağlamaktadır. Okul öncesinde çocukların öz- yönetim becerilerinin gelişmesi amaçlanmaktadır. Ortaöğretimde ise daha çok öğrencilerin takım, bireysel, doğa, raket, su sporları gibi farklı spor dallarında temel becerileri öğretmek ve geliştirilmek hedeflenmektedir.

Beden eğitimi ve spor dersi Mili Eğitim Bakanlığı'na bağlı okulların ilk 4 yılında 2 saat, 5, 6, 7 ve 8. sınıflarında 2 saat liselerde de 2 ders saati olarak

okutulmaktadır. Okuldaki ders saatleri dışında kalan zamanlarda ders dışı çalışma programı çerçevesinde, eğlenceli rekreasyon amaçlı serbest zamanların değerlendirilmesinde, şenlikler çerçevesinde sınıflar arası müsabakalar ve okullar arası faaliyetler olarak ele alındığı da görülmektedir (MEB, 2020).

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 58. Maddesi; "Devlet, gençleri alkol düşkünlüğünden, uyuşturucu maddelerden, suçluluk, kumar vb. kötü alışkanlıklardan ve cehaletten korumak için gerekli tedbirleri alır." 59. Madde ise; "Devlet, her yaştaki Türk vatandaşlarının beden ve ruh sağlığını geliştirecek tedbirleri alır, sporun kitlelere yayılmasını teşvik eder. Devlet, başarılı sporcuyu korur" der. Bu nedenle, devletin önemli görevleri arasında beden eğitimi ve sporun toplumun farklı kesimlerinde yapılabilmesi yer almaktadır. Beden eğitimi ve sporun topluma yayılması için gerekli planlamaların yapılması ve kaynakların eşit şekilde dağıtılması esas alınmalı beden eğitimi ve spor toplumdaki tüm bireylere yönelik olmalıdır (MEB, 2018).

Adams tarafından oluşturulmuş olan beden eğitimi ve spor dersinin faydaları olarak değerlendirilen ilkelere aşağıda belirtilen şekilde sıralayabiliriz:

- Beden eğitimi içerisinde zihinsel ve bedensel eğitimin bütünüdür barındıran bir felsefeye sahiptir.
- Genel eğitim içerisinde yer alan beden eğitimi, genel etimin amaçlarına uygun bir şekilde katkı sağlayarak genel eğitim ile ayrılmaz bir bütün halindedir.
- Fiziksel aktiviteler bireylerin fiziksel gelişimi açısından oldukça önemlidir ve beden eğitimi bu açıdan bireylerin gelişim ve büyüme sürecinde oldukça etkili faydalara sahiptir.
- Boş zamanları değerlendirmede beden eğitimi büyük katkılar sağlamaktadır.
- Beden eğitimi bireylerin yaratıcılıklarını geliştirmesinde, duygularını tanımlayarak onları ifade edebilmelerinde oldukça etkilidir.
- Kültürel açıdan bireylerin gelişimine katkıda bulunan beden eğitimi bireylere estetik bakış açısı kazandırmaktadır, Çeşitli duyguların tanımlanmasına katkıda bulunduğu gibi beden eğitimi, içerisinde yer alan faaliyetler aracılığı ile duyguların kontrolüne de katkı sağlamaktadır.

- Beden eğitimi bireylerin gruplar arası etkileşiminde etkili olarak bir uyum sağlamayın öğretir. Böylece beden eğitimi bireylerin toplumsal uyumuna, kişiliklerine ve karakterlerine olumlu yönde katkılar sağlar.
- Bireylerin daha sağlıklı olmasını sağlayan beden eğitimi, onların bu sağlığı sürdürmeleri için gereken alışkanlığı da aşlamaktadır.
- Beden eğitimi içerisinde barındırdığı aktiviteler ile bireylere hem bedenlerini hem de zihinlerini kullanmayı öğreterek zihinsel gelişime büyük katkı sağlar.
- Beden eğitimi dersi içerisindeki sınıf etkinlik planlamaları ve yürütülmesi sınıf içerisindeki tüm bireylerin katılımı ile gerçekleşmekte ve bu durum bireylerde demokrasi duygusunu geliştirmektedir.
- Beden eğitimi genel anlamda incelendiğinde çeşitli disiplinlerden destek alınarak ders içeriklerinin oluşturulduğu görülmektedir ki bu disiplinler psikoloji, sosyoloji ve biyoloji şeklinde belirtilebilir.
- Fiziksel aktiviteler genelde en temel ihtiyaçlarımızı karşılayabilmek amacıyla oldukça önemlidir. Bu açıdan bakıldığında beden eğitimi bu temel ihtiyacı karşılayan ve geliştiren bir yapıya sahiptir.
- Günümüz toplumsal yaşamın hareket kısıtlayıcılığına karşı beden eğitimi bireylerin daha hareketli olmalarına katkıda bulunarak hareketsiz yaşamın çeşitli sorunlarını önlemektedir. (Gülay, 2008).

2.5.1. Beden Eğitimi ve Spor Dersinin Bireyin Gelişimi Üzerindeki Etkileri

Beden eğitimi ve spor kişinin gelişimine katkısı en fazla olan alanlardan biridir. Bireyi hem bedensel hem psikolojik hem zihinsel yönden geliştirir. İnsanın gelişmesi demek insanın anlaması, öğrenmesi, insanlarla sosyal ilişkiler kurması konuşması vb. özellikleri içine alır. Gelişim dönemleri insanlar için aynı olsa da her insanda farklılıklar gösterir. Gelişim dönem dönem farklılaşabilir.

Beden eğitiminin, bireyin fiziksel ve ruhsal eğitimini olumlu yönde etkilemesinin yanı sıra, kişinin beden eğitimi ve spor faaliyetlerine katılarak kendini tanıması ve geliştirmesine, sosyal açıdan da toplumsal hayatta kendini gerçekleştirmesine yardımcı olması gibi etkileri söz konusudur. (Yetim, 2011). Bu

bağlamda fiziksel etkinlikler İnsanın gelişimine etkileri, fiziksel, bilişsel ve psiko-sosyal alanları ile incelenebilir.

2.5.1.1. Beden Eğitimi ve Sporun Fiziksel Gelişime Etkisi

Bireyin fiziksel gelişimini sağlamanın en etkili yolu aktivitelerdir. Beden terbiyesi faaliyetleri sürekli gerçekleştirildiğinde, metabolizmanın bedensel elverişliliği ve sağlamlığını bu bağlamda diğer uzuvlarının işlevlerini iyileştirir. Bu şekilde metabolizmanın farklılaşan şartlara daha basit bütünleşme gerçekleştirilmesi ve stresle baş etme gücünü artırır (Aracı, 2001).

Beden eğitimi ve spor faaliyetleri küçüklerin bedenlerinin daha güçlü büyümesine etki etmesiyle beraber küçüklerin güçlü bir bedensel olguya sahip olmasında ciddi bir yere sahiptir. Vücudun boyunun artması ve kilonun çoğalmasıyla beraber vücudun bütün organlarının güçlenmesine bedensel iyileştirme kapsar. Kişilerin bedensel tekamüllerine faydalı olmak sadece beden eğitimine ait bir hedeftir (Gökmen ve arkadaşları, 1995).

Okullarda öğrencilerin fiziksel gelişimleri beden eğitimi ve spor, oyun dersleriyle sağlanmaktadır. Beden gelişimi fiziksel aktivitelere bağlıdır. Egzersizler sonucunda meydana gelen değişimleri gözlem yoluyla da tespit etmek mümkündür (Açak, 2006). Hareket, insanların yapısında vardır bu doğuştan gelir. Bireyler hareketleri kaslar ve kemikler yardımıyla gerçekleştirir.

Heideman ve diğerleri (2013)'nin yaptığı çalışmada çocukların beden eğitimi ve spora katılımının kemik sağlığını koruduğu ve kemikleri geliştirdiği tespit edilmiştir. Uygulanan fiziksel hareketler ile birey çeşitli beceriler kazanmasının yanı sıra var olan becerilerinin de gelişimini sağlamaktadır. Özellikle günümüzde hareketsiz yaşama bağlı olarak artan obezite ile mücadele edilmesi, yaşanan fiziksel sakatlıkların tedavisi ve özellikle kalp ve dolaşım sisteminde görülebilecek rahatsızlıklar yine beden eğitimi ve spor etkinliklerine katılımı ile giderilmesi sağlanmaktadır. (Erkal ve ark., 1998; Yanık, 2015).

Bu açıklamalar doğrultusunda beden eğitimi ve spor bireylerin kemik, kas gelişimini sağlayıp sağlıklı ve kaliteli bir hayat sürmesini sağlamaktadır.

2.5.1.2. Beden Eğitimi ve Sporun Bilişsel Gelişim Üzerine Etkisi

Biliş, kişilerin dünyayı öğrenmesi ve onu anlamasını içeren bilişsel faaliyetler anlamına gelmektedir. Biliş kelimesi hemen hemen düşünme ile eş anlamlıdır (Woolfolk, 1993; Morgan, 1975). Bilişsel gelişim; doğumdan erişkinliğe kadar, bireyin çevreyi, dış dünyayı anlama yoluyla karmaşık hale getirme şeklidir(Senemoğlu, 1997). Piaget'e göre her insan-canlı dünyaya aşağıdaki yeteneklerle gelir:

- Şemalar oluşturma
- Uyum sağlama
- Organize etme
- Uzlaşma.” (Yanık, 2015)

Buradan yola çıkılarak; öğrencilerin katıldığı beden eğitimi dersi ve spor faaliyetleri uygulama süreci içerisinde bulunan hareketleri düşünme, algılama, depolama, rol alma, karar verme, problem çözme gibi çeşitli bilişsel becerileri kazanmaları sağlanmaktadır (Demirci 2008). Bedensel aktiviteler ise bireyin bilişsel kapasitesini ortaya çıkarmak için önemli bir faktördür (Açak, 2006). Aktiviteler yardımıyla birey, sağlıklı yaşamının yollarını öğrenir, egzersizlerinin önemini kavrar. Bunlar ise bilişsel gelişimin birer ürünü olarak tezahür eder. Daha sonra bu bilgilerin birikerek çoğalması ile etkinliklerin yeni anlam kazanmasıyla bireylerin daha rahat bir hayat sürdürmesini sağlamaktadır(Aracı, 2001).

2.5.1.3. Beden Eğitimi ve Sporun Psiko-Sosyal Gelişim Üzerine Etkisi

Sosyal etkileşim yoluyla kazanılan deneyimler, kişilerin çevrelerini kavrayışlarını ve kendilerini ifade ediş biçimlerini şekillendirerek duygularının da düzenlenmesini sağlar. Böylece, toplum tarafından kabul gören davranış, tutum ve değerler kazanılır, kısacası sosyal gelişim hız kazanır. Sosyalleşme ve duyguların ifade edilişi ile ilgili gelişimsel süreçte büyüme, sinir sistemi, bilişsel gelişim, sosyal ve kültürel etkiler de önemli rol oynar. Bu nedenle çok boyutlu bu iki gelişim alanı duygusal gelişim ve sosyal gelişim, sosyo-duygusal gelişim olarak ele alınır. Bu açıdan bakıldığında sosyo-duygusal gelişim; tüm olumlu ve olumsuz duyguların deneyimlenmesini, ifade edilmesini ve yönetilmesini, insanlarla yakın ve doyum

sağlayıcı ilişkiler geliştirilmesini, çevreyi aktif olarak keşfetmeyi ve öğrenmeyi kapsar (Köksal Akyol, 2017).

Psikolojinin alanlarından biri olan gelişim psikolojisinde, insan gelişiminin sadece bir alanda değil, birçok alanda bir bütün halinde olduğu, olumlu ya da olumsuz bu alanların birbirlerini etkiledikleri belirtilmiştir. Gelişim alanlarını bir bütün içerisinde değerlendirecek olursak, sportif faaliyetlerin sadece bedensel gelişim için yapıldığını düşünmek yanlış olacaktır (Demirci, 2018).

Beden eğitimi ve spor insanın kavrama yeteneğini de geliştirmektedir. American College of Sports Medicine (ACSM) tarafından yapılan bir çalışmada düzenli olarak spor yapan çocukların sözel ve sayısal testlerde olumlu **olumlu** yönde gelişim gösterdikleri kesin olarak belirlenmiştir (Colcombe and Kramer, 2003). Ayrıca bu aktiviteler ilerleyen yaşlarda kavrama yeteneğinin azalmasında engel olmaktadır (Yaffe ve ark., 2009).

Araştırma sonuçlarına göre ders çalışmasının yanında sosyal faaliyetlere katılan çocukların, sadece ders çalışan çocuklara oranla daha başarılı ve mental olarak daha rahat oldukları sonucuna ulaşılmıştır (Serbes ve ark, 2006; Şenduran ve Amman, 2006). Çocukların yalnızca akademik olarak başarılı olmaları değil, aynı zamanda mental olarak da sağlıklı bireyler olması için sportif etkinliklerin, normal akademik çalışmaların içerisine eklenmesi gerekmektedir (Yıldırım, 2018). İnsanlar, spor yoluyla toplum kurallarını, gelenek ve görenekleri, iyi ve kötü kavramlarını, doğruyu ve yanlışı aynı zamanda spor kuralları ile de hayatlarını ve kendilerini disipline etmeyi öğrenebilmektedirler (Hazar, 1996).

Spor geçmişten günümüze bir ahlak ve kültürü aktarma görevi üstlenmiştir. Spor bireylerde irade kontrolünü, başarıma azmini, geliştirerek, saldırgan yıkıcı tahammül edilemeyen dürtülerini kontrol altına almalarına ve olumlu bir kişilik kazanmalarına etki etmektedir (Bauman, 1994).

2.6. Tutum

İnsanoğlu nesnelere olaylara evrendeki varlıklara farklı farklı davranış sergilemektedir. İki insan aynı olay karşısında iki farklı tepki göstermektedir. Birisi

olumlu tepki verirken diğeri olumsuz tepkiler sergileyebilmektedir. Bu davranış tutumları oluşturmaktadır.

Tutum: İnsanın bir durum karşısında olumlu veya olumsuz tepki verme sürecidir. Tutum sözcüğünü ilk olarak H.Spencer 1862 yılında bireyin zihinsel durumu şeklinde kullanmıştır(Erden,2017). Tutumu ilk olarak tanımlayan 1862’de Herbert Spencer’dir. Herbert Spencer ise kişinin zihinsel durumunu ifade etmesiyle başlamıştır. Daha sonra Lange tutumu bu tanıma yakın bir biçimde tanımlamıştır.

Bugün ise sosyologlar ve psikologlar tarafından üzerinde durulan önemli bir temadır.(Güllü ve Güçlü, 2009).Tutumun insan ilişkilerinde olduğu kadar öğretimde birçok tanımlı yapılmıştır. Bu tanımlardan bir kaçısı şu şekildedir;

Tutum bir nesneye karşı olumlu veya olumsuz olarak değerlendirilmez. Daha genel anlamda tutum, “bireyin kendine ya da çevresindeki herhangi bir nesne, toplumsal konu, ya da olaya karşı deneyim, motivasyon ve bilgilerine dayanarak örgütlediği zihinsel, duygusal ve davranışsal bir tepki ön eğilimidir.” (Yağcı, 2012).

Tutum kişinin nesneyle ilgili duygu, düşünce ve davranışlara yön veren güç olarak tanımlanabilir (Kağıtçıbaşı, 2006). Tutum, kişiye atfedilen ve kişinin psikolojik olarak nesne ile alakalı veya bir kişiye karşı düşünce, duygu, davranış, eğilim ve tavırlarını tertipli bir şekilde oluşturan bir yaklaşım olarak ifade edilmektedir (Sönmez, 1990).

Tutumu, “Bir fikir, nesne ya da insana ilişkin olumlu veya olumsuz yönde oluşan tepki gösterme eğiliminin duygusal düzeyidir şeklinde tanımlamak mümkündür.”(Alparslan,2008). Diğer bir ifadeyle tutum, “Bireyi belli insanlar, nesnelere, sembollere, durumlar karşısında belli davranışlar göstermeye iten öğrenilmiş eğilimler olarak tanımlanmaktadır.”(Başer,2009) “Tutumlar insanların gösterdikleri davranış ve tavırlarını biçimlendiren duyuşsal etmenlerin tamamıdır. Bu açıdan tutumlar kişilerin davranışının şiddetini, yönünü etkilemektedir. Son zamanlarda eğitim çevresinde yapılan araştırmalar; öğrencilerin derse, konuya, materyale ve öğretmene ilişkin meydana getirdikleri tutumların ders başarısını veya başarısızlığını etkilediğini bulmuştur.”(Hünük, 2006) “Farklı ilmi alanlarda tutumla alakalı çalışmalar uzun seneler

boyunca yapılmakla beraber, tutum ile alakalı yapılan çalışmalar halen sıcaklığını korumaktadır.”(Güllü ve Güçlü, 2009)

Tutumlar, “İnsanların bir durum olay ya da olgu karşısında ortaya koyması beklenen olası davranış biçimleridir. Bir eşya, bir cisim, bir olay veya kitleler tutumun teması olabileceği gibi herhangi bir diğer soyut kavram, olgular ya da durumlar da tutuma konu oluşturabilir.” (İnceoğlu, 2010)

2.6.1. Tutumun Özellikleri

Şişko ve Demirhan’a (2002) göre kişiler bir duruma, olguya, kavrama ve nesneye karşı olumlu tutum geliştirebildi ise onu sever benimser, destekler ve ona yaklaşır, eğer olumsuz davranış geliştirdiyse onu sevmez, benimsemez, desteklemez ve ondan uzaklaşır. Fakat zamanla aynı nesne ve olaya karşı edinilmiş olumlu ya da olumsuz tutumlar değişebilir veya yeni tutumlar gelişebilir. Öğrenciler müfredat programlarda bulunan tüm derslere karşı olduğu gibi beden eğitimi ve spor dersine karşıda tutum geliştirmektedirler. Öğrencinin derse karşı olumlu tutum geliştirmiş olması derse ilgisini artıracak, öğretmeni güdüleyecek ve ders verimini artıracaktır.

Tavşancıl’a(2014) göre tutumların temel özellikleri şöyledir;

- Tutumlar doğuştan gelen bir özellik değildir, yaşam süreci boyunca oluşturulur. Yaşanılan olay ve durumlardan elde edilen bilgilerin tepkisel harekete dönüşmesidir.
- Tutumlar bireylerin yaşamlarının belli dönemlerinde devamlılık gösterirler Yaşam süreçleri içerisinde belli dönemlerde aynı davranışları gösterirler.
- Tutumlar süreklilik gösterirler. Bireyin olaylara ve nesnelere karşı aynı tavrı göstermesinde etkilidirler. Yaşam sürecinde kademeli olarak gelişir ve bireyin çevresini öğrenmesi ve anlamasına katkı sağlar.
- Tutumun gelişmesinde olay, nesne veya durumla birey arasında bir ilişki oluşur. Birey tutum geliştirdiği olay, nesne veya duruma karşı tarafsız kalamaz.
- Bir olay, nesne veya duruma karşı tutum geliştirilmesi diğer olay, nesne veya durumlarla karşılaştırma ile oluşur.

- Kişiler tutum geliştirebildiği gibi sosyal grup ve ya toplumlar da tutum geliştirirler. Diğer grup ya da toplumların değerlerine karşı tutum geliştirirler.
- Tutum bir olaya, nesneye veya duruma karşı olumlu ya da olumsuz davranış gösterme eğilimidir.
- Tutumlar bireylerin toplumların durum, nesne veya olaylar karşısında olumlu veya olumsuz davranmaya yönlendirir.

2.6.2. Tutuların Oluşmasına Etki Eden Faktörler

Tutumların oluşumunda birçok faktör rol oynamaktadır. Bu faktörler aşağıdaki şekilde sıralanmıştır :

- Kişinin içe kapalı veya dışa açık bir karakterde olması kişilik olarak ifade edilmektedir.
- Aile; tutumun bireyin tutumunun oluşmasında ilk role sahiptir. İnanç ya da siyasi tutumların ilk başladığı yerdir.
- Eğitimin seviyesi ne kadar artarsa hoşgörülü olma, değişik bakış açıları ile bakma artacağı için tutumlara etki eden unsurlar arasında önem arz etmektedir.
- Gelir durumu; markaya ilgi alaka tutumun oluşmasını etkilemektedir.
- Bilişsel faktörler; bireyin bilgi seviyesi yükseldikçe tutum alanları da farklılaşmaktadır.
- Biyolojik faktörler; insanın yaşam süresi arttıkça tutumları da değişir.
- Sosyal çevre; çocukların büyümesiyle ailenin tutumların oluşmasında etkisi azalma gösterir, ailenin yerine sosyal ve arkadaş çevresi daha etkili olmaya başlar.
- Yaşantı; zamanla insanların yaşantıları artar ve bunun sonucunda tutumlarında değişiklik meydana gelir.
- Ceza ve Ödül; Ceza kişide tutumların oluşmasını olumsuz etkilerken ödül ise tutumları oluşmasına olumlu yönde etki eder.
- Bireyin içinde bulunduğu çevre; köyde veya şehirde yaşamak, batıda veya doğuda yaşamak kişiler arasındaki tutumların farklı olmasında etkili olmaktadır.
- Irk ve dini inanç; değişik ırkların ve değişik dinlere inanan insanların aynı olaya karşı tutumları farklılık gösterecektir.

- Meslek; insanların meslekleri tutumlarını etkilenmektedir. Örnek verecek olursak öğretmenlerin öğrencilere karşı gösterdiği tutumu bir sağlık çalışanında göremeyiz.
- Kişisel ilgi alanları; bazı insanlar doğaya, canlılara ilgi duyarken, bazı kişiler sporlar alanına ilgi gösterir. Buda tutumların farklılaşmasında etkili olmaktadır (Barlı, 2010).

2.6.3.Tutumunu Oluşturan Öğeler

Tutum; Kişilerin belli bir konu, olay, nesne ya da tepki hakkındaki duygu, düşünce ve davranışlarından oluşmaktadır. Tutumu oluşturan öğeler birbirlerinden etkilenmektedir. Tutumlar üç öğeden oluşur. Bunlar, bilişsel, duygusal ve davranışsal öğelerdir (Kaya, 2010).

2.6.3.1. Bilişsel Öğeler

Tutumun konusunu oluşturan her türlü öğe bilişsel öğenin kesitini oluşturmaktadır. Bilişsel öğe bireyin düşünme süreçleri ile bağlantılı olup, düşünsel ya da bilişsel fonksiyonların sistematik bir şekilde çalışmasına katkı sağlamaktadır. Bilişsel öğe bir taraftan bireyin farklı durumlarla, nesnelere ya da kişilerle ilgili algılarını etkilemekte olup, diğer taraftan bireyin değişik uyarılara karşı farklı reaksiyonlar vermelerine katkı sağlamaktadır (İnceoğlu, 2010).

Bilişsel öğenin kaynağı genellikle çevredeki uyarıcılara sayesinde kazanılan bilgi ve deneyimlerden oluşmaktadır. Tutumun konusunu oluşturan nesne, kişi ile ilgili bilgiler bireyin söz konusu kişi ya da nesne ile ilgili tecrübeler sonucunda elde edilmektedir.

Bireyde tutumların gelişmesi için ilk önce bir uyarıcı ile karşı karşıya gelmesi gerekmektedir. Fakat varlığından haberdar olunmayan bir olay ya da objeye karşı tutum geliştirilmesi imkansızdır (İnceoğlu, 2010).

2.6.3.2. Duygusal Öğeler

Duygusal öğe kişinin, tutum objesine karşın olumlu yada olumsuz değerlendirmelerini barındıran duygulardır(Taylor ve ark., 2003). Tutum nesneyle ilgili

duygulardan oluşur (Aronson ve ark., 2005). Bir öğrencinin herhangi bir dersi sevmesi veya sevmemesi tutumun duygusal ögesi ile ilgilidir. Bu öge, bir tutumun duygusal ve hislerle ilgili olan kısmıdır (Robbins ve Judge, 2012). İnançlara dayalı heyecansal duygulardan oluşur.

İnsan tepkilerinin olumlu ve olumsuz olaylarla, arzulanan veya arzulananmayan amaçlarla ilişkilendirilmesini sağlar. Duygusal öge tutum için değerleyici bir işlev görür. Tutumun kişilere göre değişen ve gerçeklerle açıklaması olmayan, hoşlanma ve hoşlanmama yönüdür. Kişinin bir nesneye olan duygu durumu olumlu ise ona karşı olumlu tutum geliştirecektir. Buna karşın nesneye ilişkin olumsuz duygular beslemişse, tutumu da bu yönde olumsuz olacaktır. Tutumlar duygusal unsurları ile değerlerden, inançlardan ve bilgilerden ayrılır (Tutar, 2016).

2.6.3.3. Davranışsal Öge

Bir tutum, kişinin tefekkür, his ve hareketlerini ahenkli bir şekilde işler. Bu üç ilke, oturmuş kuvvetli tutumlarda eksiksiz meydana gelir. Yetersiz tutumlarda hususiyetle davranışsal öge fazla yetersiz olması mümkündür. Tutum kişiyi harekete alıştırmacı kompleks bir hevestir. Sonuç olarak, kişinin etrafında farklı nesnelere bağlı desteklediği hisleri, o nesnelere alakalı verileri, tasarıları ve onlara özgü hareketleri süreklilik ve nizam içinde olduğunu açıklar (Kağıtçıbaşı, 2005).

Kişinin ortada olan uyarıcı takımındaki tutum hususunda zıt hareket temayülünü bildirir. Alakalı hareket temayülünde sözcükler ya da başka devinimler beklenebilir. Bu hareketlerin kişinin itiyatları, normları ve bu tutum olgusuyla direkt bağlantısı bulunmayan tutumlarının da tesiri etkisindedir. Bundan dolayı davranışsal öge söz konusu olduğunda evvelce iki çeşit hareket tutum bahsinin hazzetmek ya da hazzetmemek tavırlarında olan bağlamına, normatif hareket ise gerçek olan davranışın ne olduğu mevzusundaki görüşlere dairdir (İnceoğlu, 2000).

2.6.3.4. Tutumların Ölçülmesi

Her bilim dalında ölçme ve değerlendirme önemli bir alan olduğu gibi davranış bilimlerinde de tutumun ölçülmesi önemli bir konu olmuştur. Tutumları

ölçebilmek için ilk başta tutumların nasıl algılanıp tanımlandığı ile ilgilidir. Tutum herhangi bir olay, bir nesne, bir durum veya bir olgu karşısında kişinin bu etkenlere olumlu veya olumsuz tepkilerde bulunma sürecidir. Kişilerin tepkileri, o kişinin kendine özgü olan tutumları yansıttığı durumu olarak bilinir. Bu nedenlerden dolayı tutumların araştırma, inceleme ve ölçülmesinin gerekliliği görülmüştür(Özgüven,2000).

Amerika Birleşik Devletlerinde tutumların incelenmesi, araştırılması ve ölçülmesi önemli bir alan haline gelmiştir. İnsanların tutumlarıyla bilgi edinmenin nedeni insanların davranış duygu ve düşüncelerini önceden tahmin edip kontrol edebilmektir (Tavşancıl, 2002).

Bir tutum doğrudan doğruya ölçülemez, ama dolaylı biçimde tepki ve davranışla ölçülebilir. Ölçmede ve değerlendirme işleminde en yaygın ve en etkili yöntem, düşünceleri açıklamaya ve sorulara cevaplamaya yönelik sözel bir davranış şeklidir. Tutumlar, kendi içinde gözlemlenemeyen ancak gözlenen davranışlara neden olduğu etkenlerdir. Tutumların ölçülmesinde 3 çeşit ölçek kullanılmaktadır. Bu ölçekler;

- Likert tipi ölçek
- Guttman tipi ölçek
- Thurstone tipi ölçek

Likert türü ölçek, tutumu ölçmede kullanılan ölçekler arasında en yaygın olarak kullanılan türdür. Yaygın olarak kullanılmasının sebebi ise likert türü ölçeğin geliştirilmesinin ve kullanılmasının basit olmasındandır. Kişini kendisini diğer insanlardan daha iyi tanıyıp, anladığı hipotezini ve tekniğini keşfeden yöntemle, bireyin varsayımını giderecek öngörüle olmasında, ve bireyin kendi bilgilerini doğru ve eksiksiz olarak ifade etmesi beklenmektedir. Ama, her defasında bu durum olmayabilir. İnsanlar kendileriyle ilgili gizli olduğunu düşündüğü bazı bilgileri başkaları ile paylaşmak istemeyebilirler bu kendilerini koruma iç güdüsünden kaynaklanmaktadır. İnsan kendisine yöneltilen sorulara bulunduğu ortama ve içinde bulunduğu şartlara göre değişik cevaplar verebilir veya cevapların bir kısmını saklayıp değiştirebilir.

Sorulara verilen cevaplarda bunun gibi durumlarla karşılaşmamak için cevaplayıcıların kimliklerinin ve kişisel bilgilerinin saklanarak, daha doğru cevapların

alınması hedeflenmektedir. Likert ölçeğinde derecelendirme 3- 5- 7- 9 ve 11’li olarak sıralanır. Ama 5’li derecelendirme en yüksek düzeyde olduğundan çok yaygın düzeyde kullanılıyor(Tavşancıl, 2002).

2.6.4.Beden Eğitimi ve Spor Dersi için Tutum Ölçeklerinin Kullanılması

Tutum, kişinin dış dünyayı algılaması, bir yönü ile güdülenme, heyecan, anlama ve öğrenme etkinliklerinin sürekli etkileşim halinde olmasıdır(Krech ve ark., 1980). Hilgard ve ark. (1971) göre ise tutum olaylara, kavramlara ve nesnelere yaklaşma ile ve uzaklaşmayla beraber, bunlar karşısında belirli bir tepki gösterme eylemine hazırlıklı olma durumunu belirtir. Tutum, kişinin bir duruma karşı olumlu yada olumsuz bir şekilde tepki verme sürecidir (Franzoi’a 2003) .

Tutumlar, değişik seviyede bulunabilirler en olumlu seviyeden en olumsuz seviyeye göre sıralanabilirler. Olumlu olmayan tutumlar; durum veya nesnelere hakkında negatif inanç durumuna sahip olma, durum veya nesneyi istememe, reddetme, mevcut duruma karşı olumsuz hareketler ile ortaya konabilir. Olumlu olan tutumlar; durum ya da düşünceler hakkında pozitif inanç durumunda olma, mevcut durumu kabullenme ve benimseme ile ortaya çıkar(Demirhan ve Altay, 2001).

Öğrenciler diğer derslere olduğu gibi beden eğitimi ve spor dersine karşıda tutum geliştirebilirler bu tutumlar olumlu ya da olumsuz şekilde olabilir. Öğrencilerin tutumlarının olumlu olması beden eğitimi ve spor dersinin işlenişini kolaylaştırıp aynı zamanda dersin genel ve özel amaçlarına daha etkili bir şekilde ulaşmasını sağlamaktadır. Tutumların olumlu olması öğrencilerin ilerleyen zamanlarda katılım göstereceği fiziksel aktivitelerde istekli olmasını sağlar (Silverman ve Scrabis, 2004). Buna karşın öğrencilerin tutumlarının olumsuz olması beden eğitimi ve spor dersinin işleyişini bozabilir, dersin verimliliğini düşürebilir, olumsuz tutuma sahip öğrenciler derse katılım göstermeyebilir ve ders esnasında çeşitli problemlere neden olabilmektedir. İnsanların tutumları doğuştan gelmez, insanlar tutumları yaşantı yoluyla öğrenirler(Kağıtçıbaşı, 2005). İnsanların tutumlarının oluşmasında en önemli etken aile, sosyal çevre ve doğrudan doğruya kişinin edindiği deneyimlerin etkili olduğunu ifade etmiştir (Aktaran: Sakallı, 2001). Yaş tutumların oluşmasında, yukarıda belirtilen nedenlerin yanında etkili olabilmektedir.

Çocukluk dönemi özellikle birçok tutum gelişmesinde ebeveynlerin etkisi büyüktür(Kağıtçıbaşı, 2005). Tutumlar ergenliğe girilmesiyle de gitgide belirginleşir. Tutumların kemikleştiği ve artık değişmez hal aldığı dönem ise yetişkinlik dönemidir. Tutumların şekillendiği ve kemikleştiği bu döneme kritik dönem denir. (Morgan, 2000). Bu evrede edinilen, öğrenilen tutumlar, neredeyse değişmesi imkânsızdır. Ergenlik döneminde olan lise öğrencilerinin tutumlarının bu dönemde şekillendiği göz önüne alınırsa beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumları da bu dönemde şekillenmektedir.

Bu açıklamalardan hareket ederek ergenlik döneminin öğrenciler için beden eğitimi ve spor dersine karşı tutumları açısından önemli bir dönem olarak görülmektedir. Bu nedenlerle öğrencilerin tutumlarının eğilim yönleri ve seviyelerinin ölçülmesi gerekmektedir. Öğrencilerin derse karşı tutumlarının ölçülebilmesi için tutum ölçeklerinin kullanılması gerekmektedir (Güllü,M. Güçlü, M 2009).

2.6.5. Yapılan Çalışmalar

Güllü ve Güçlü (2009) tarafından yapılmış olan çalışmada ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine karşı tutumlarını belirlemek amacıyla geçerliliği ve güvenilirliği yüksek olan yeni bir tutum ölçeği geliştirmek hedeflenmiştir. Araştırmaya 600 öğrenci katılmıştır. Araştırma sonucunda ortaöğretim öğrencileri için hazırlanmış olan beden eğitimi ve spor dersi tutum ölçeğinin geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğu belirlenmiştir.

Islıcık (2017) İmam-hatip ortaokulu ve temel eğitim ortaokullarda öğrenim gören öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumlarının belirlenmesi çalışmasında imam-hatip ortaokullarında öğrenim gören öğrenciler ile ortaokullarda öğrenim gören öğrencilerinin beden eğitimi ve spor derslerine ilişkin tutumlarını karşılaştırmıştır. Araştırma sonucuna göre anket çalışmasına katılan öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutum puanları incelendiğinde okul türüne göre incelendiğinde anlamlı bir farka görülmemiştir. Cinsiyet, sınıf seviyesi ve okul başarı puanına bakıldığında ise anlamlı fark görülmektedir.

Yıldırım (2006) yaptığı çalışmada, Sivas'ta farklı eğitim seviyesinde öğrenim gören öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine karşı tutumlarını incelemiştir. Araştırmanın örneklem grubunu, Sivas ili merkez ilçelerinde bulunan ilköğretim

okullarının 8. sınıf öğrencilerinden 152 kız 121 erkek ve lise 1. sınıftan 234 kız 265 erkek öğrenci olmak üzere toplam 768 öğrenci katılmıştır. Araştırmanın sonucuna göre; öğrencilerin sınıflar arası karşılaştırma ve sınıflar arası hemcinslerin karşılaştırmalarında beden eğitimi ve spor dersine karşı tutumlarının anlamlı bir fark belirlenmiştir.

Koç (2009), İlk ve ortaöğretim öğrencilerinin fiziksel uygunlukları ile beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumlarının incelenmesi ile ilgili çalışmasında; öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumları olumlu bulunmuştur. Öğrencilerin sınıf seviyelerine, cinsiyetlerine ve okul başarı durumuna göre beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumları arasında anlamlı bir fark bulunmuştur.

Holoğlu (2006), yaptığı çalışmada, ilköğretim ikinci kademedeki öğrenim gören kız öğrencilerin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarını incelemiştir. Araştırmanın örneklem grubunu, random örneklem yöntemi ile belirlenen 9 ilköğretim okulundan 1105 kız öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmanın sonucuna göre; kız öğrencilerin tutum ölçeğinden aldıkları puanlar ile doğum yerleri, ana baba eğitim düzeyleri, okulları, okulların hizmet alanları ve yaşadıkları yer değişkenleri arasında, anlamlı bir fark tespit edilmiştir.

Zeng, (2011) yaptığı çalışmada fiziksel olarak daha olumlu tutumlara sahip çocukların okul dışındaki fiziksel aktiviteye katılma oranının daha fazla olduğu tespit etmiştir. Fiziksel aktivitelere daha çok olumlu tutum sergileyen öğrenciler daha düşük olumlu tutum gösterenlere göre daha fazla fiziksel aktivitede bulunurlar. Öğrencilerin fiziksel aktiviteye ilişkin olumlu tutumları, mevcut durumu açıklamaya yardımcı olacaktır. Beden eğitimi ve spora ilişkin tutum tercihleri incelenmiştir. Katılımcılar, beş ilde 9 ve 12. Sınıf düzeyinde (714 kız ile 603 erkek) toplamda 1,317 öğrenci katılmıştır. Beden eğitimi tutum ölçeği uygulanmıştır. Genel ortalama puan (70.160 ± 3.948) olumlu bulundu. Bağımsız grupta ANOVA'lar anlamlı olduğu belirlendi ($p < 0.01$). Çalışmaya katılan öğrencilerin cinsiyetine, etnik grubuna ve sosyo-ekonomik durumu incelendiğinde kızlar öğrencilerin erkek öğrencilerden daha yüksek puan aldığı belirlenmiştir.

3. GEREKÇE VE YÖNTEM

3.1. Araştırma Modeli

Bu çalışmada Ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumları araştırılmış ve araştırmada tarama modeli kullanılmıştır. Tarama modeli, en az iki yada daha çok değişken arasında birlikte değişimin varlığını veya seviyesini belirlemeyi hedefler(Karasar, 2008). Bu tarama modeli mevcut durumu olduğu gibi açıklamayı hedefleyen bir araştırma yöntemidir.

3.2. Çalışma Grubu

Bu araştırmada, Hatay ilinde öğrenim gören Suriye kökenli lise öğrencileri araştırma evrenini oluşturmaktadır. Hatay ili Altınözü ve Yayladağı ilçelerinde öğrenim gören Suriye kökenli lise öğrencileri örneklem olarak belirlenmiştir. Ölçek formları toplam 350 öğrenciye gönüllülük temel esas alınmış olup ve kişisel bilgilerin ve cevapların gizliliği esas tutularak formlar karışık bir şekilde dağıtılmış, belirlenen sürede cevaplamaları ifade edilmiştir. 350 form dağıtılmış olup 314 form eksiksiz bir şekilde tamamlanmış, eksiklikler bulunan 36 ölçek formu değerlendirilmemiş olup 314 adet ölçek formu analiz yapılması için uygun görülmüştür.

3.3. Veri Toplama Yöntemi

Bu çalışmada veri toplama yöntemi anket uygulaması ile yapılmıştır. Verilerin toplanması, Güllü ve Güçlü tarafından 2009 yılında geçerlik ve güvenilirlik çalışması yapılmış olan “Ortaöğretim Öğrencileri İçin Beden Eğitimi Dersi Tutum Ölçeği” kullanılmıştır. Ölçekte bulunan ifadeler (“1=Hiç Katılmıyorum”, “2=Katılmıyorum”, “3=Kararsızım”, “4=Katılıyorum”, “5=Tamamen Katılıyorum) şeklinde olan 5’li derece ile ölçülmüştür.

3.4. Veri Toplama Araçları

Çalışmada veri toplama aracı olarak “Ortaöğretim Öğrencileri İçin Beden Eğitimi Dersi Tutum Ölçeği” ile araştırmacı tarafından geliştirilen “Kişisel Bilgi Formu” kullanılmıştır.

3.4.1. Ortaöğretim Öğrencileri İçin Beden Eğitimi Dersi Tutum Ölçeği

Güllü ve Güçlü tarafından 2009 yılında ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi dersine karşı tutumlarını belirlemek amacıyla araştırılıp geliştirilmiştir. Ölçek tek boyutta olmak üzere 24 olumlu ve 11 olumsuz olmak üzere toplam 35 sorudan oluşmaktadır. Ölçekte bulunan ifadelerin değerlendirilmesi beş(5) puanlıdır. Bu puanlama likert tipi ölçekten yararlanılarak hazırlanmıştır. Ölçeğin likert puanlaması; 1=Kesinlikle Katılmıyorum, 2=Katılmıyorum, 3=Kararsızım, 4=Katılıyorum, 5=Tamamen katılıyorum şeklindedir. Bu araştırma için ölçek toplam puanı üzerinden analizler yapıldığı için ölçek toplam puanına ilişkin Cronbach Alpha katsayısı ele alınmıştır ve bu katsayının 0.95 olduğu tespit edilmiştir.

3.5. Verilerin Analizi

Ortaöğretim öğrencilerin Beden Eğitimi ve Spor dersine yönelik tutumlarını belirlemek için yapılan araştırmadan elde edilen verilerin değerlendirilmesi SPSS 25.0 paket programı ile yapılmıştır. Verilerde bulunan ikili değişkenler için Mann-Whitney U testi, ikiden daha çok olan değişkenler için ise Kruskal Wallis H Testi ile değerlendirilip analiz edilmiştir. Elde edilen veriler istatistiksel olarak $p < 0,05$ düzeyinde anlamlılık düzeyi ile test edilmiştir. Yapılan çalışmada elde edilen verilerin analizlerinde korelasyon analizi, parametrik olmayan testler ve tanımlayıcı istatistik kullanılmıştır. Ölçeğin güvenilirliği Cronbach's Alpha katsayısı ile belirlenmiştir.

4. BULGULAR

Tablo 1. Demografik Değişkenler

Değişkenler		f	%
Yaş	14-15 yaş	190	60,5
	16-17 yaş	114	36,3
	18 ve üstü	10	3,2
	Total	314	100,0
Sınıf	9,00	177	56,4
	10,00	84	26,8
	11,00	39	12,4
	12,00	14	4,5
	Total	314	100,0
Cinsiyet	Kız	202	64,3
	Erkek	112	35,7
	Total	314	100,0
Türkiye’de bulunduğu süre	0-3 yıl	133	42,4
	3-6 yıl	181	57,6
	Total	314	100,0
Düzenli spor yapma	Evet	157	50,0
	Hayır	157	50,0
	Total	314	100,0
Spor yapma sıklığı	Hiç yapmam	50	15,9
	Arada	208	66,2
	Sıksık	56	17,8

	Total	314	100,0
Lisans	Evet	36	11,5
	Hayır	278	88,5
	Total	314	100,0
Spor geçmişi	Spor yapmadım	99	31,5
	0-2 yıl	157	50,0
	2-4 yıl	35	11,1
	4-6 yıl	16	5,1
	6 yıl ve üstü	7	2,2
	Total	314	100,0
Ailede spor yapan	Evet	74	23,6
	Hayır	240	76,4
	Total	314	100,0
Anne Eğitim durumu	Okur yazar değil	18	5,7
	İlkokul	32	10,2
	Ortaokul	105	33,4
	Lise	130	41,4
	Üniversite	29	9,2
	Total	314	100,0
Baba Eğitim durumu	Okuryazar değil	10	3,2
	İlkokul	23	7,3
	Ortaokul	89	28,3
	Lise	160	51,0
	Üniversite	32	10,2
	Total	314	100,0

Çalışmaya katılan öğrencilerin %64,3 kızlar oluşturmaktadır. Kategorilerinde en yüksek oranlara sahip olan değişkenler; sınıf bazında 9.sınıflar (%56,4); yaş aralığında 14-15 yaş (%60,5); Türkiye’de bulunma sürelerinde 3-6 yıl (%57,6) ; Düzenli spor yapanlar ile yapmayanlar eşit (%50,0); Spor yapma sıklığında ara sıra (%66,2); spor lisansına sahip olma durumunda hayır (%88,5); katıldığı spor türünde bireysel sporlar (%45,2); Spor geçmişi 0-2 yıl (%50,0); Ailede spor yapan birey olup olmama durumunda hayır (%76,4); anne eğitim durumu lise (%41,4) ve baba eğitim durumu lise (%51,0) değişkenleridir. (Tablo 1).

Tablo 2. Beden Eğitimi ve Spor Dersine Karşı Tutum Ölçeğinin Güvenirlik Sonuçları

Maddeler	Madde Silindiğinde Ölçek Ortalaması	Madde Silindiğinde Ölçeğin Varyansı	Düzeltilmiş Madde-Toplam Korelasyonu	Madde Silindiğinde Cronbach's Alpha
1. Beden eğitimi derslerini sabırsızlıkla beklerim.	136,0127	1160,771	,202	,958
2. Beden eğitimi derslerinde kendimi zinde hissederim.	136,2349	1158,461	,225	,958
3. Beden eğitimi dersini gereksiz bir ders olarak görüyorum.	136,0127	1160,134	,208	,958
4. Beden eğitimi ders aktivitelerinde iyi duruş alışkanlığı kazanıyorum.	136,3492	1152,203	,322	,957
5. Beden eğitimi derslerinde karşılaştığımız spor dallarının (voleybol, futbol vs.) saha ölçüleri, araç ve gereçleri ile ilgili	136,6222	1146,962	,330	,957

bilgiler ilgimi çekiyor.				
6. Beden eğitimi dersinde karşılaştığımız spor dalları ile ilgili temel becerileri (parmak pas, vs) öğrenmekten zevk alıyorum.	136,4032	1143,210	,381	,957
7. Beden eğitimi dersleri sayesinde sporun sağlığa ne kadar yararlı olduğunu anlıyorum.	135,9206	1148,086	,425	,957
8. Beden eğitimi derslerinde öğrendiğim becerileri okul dışı aktivitelerde de uyguluyorum	136,5810	1136,665	,433	,957
9. Beden eğitimi derslerinde temel sağlık kuralları ile ilgili bilgilerim artıyor.	136,2762	1135,080	,541	,956
10. Beden eğitimi ders etkinlikleri az iletişim kurduğum sınıf arkadaşlarımla iletişimimizi artırıyor.	136,5492	1139,025	,449	,957
11. Beden eğitimi ders etkinlikleri yakın olduğum arkadaşlarımla samimiyetimizi daha da güçlendiriyor.	136,1651	1134,527	,560	,956
12. Beden eğitimi ders aktiviteleri kendime güven duymama sağlıyor.	136,2952	1122,527	,627	,956
13. Beden eğitimi ders	136,0540	1125,847	,651	,956

aktivitelerinde arkadaşlarımla dostça oynuyorum				
14. Beden eğitimi derslerinin, günlük hayatın düzenine ve kurallarına uymayı kolaylaştırdığını düşünüyorum.	136,2635	1124,277	,637	,956
15. Beden eğitimi dersine katılmaktan zevk duyuyorum.	136,0063	1119,006	,688	,955
16. Beden eğitimi dersleri sınıf içi etkileşimimizi artırıyor.	136,3683	1117,475	,640	,955
17. Beden eğitimi dersinde bir şey öğrenmediğimi düşünüyorum.	136,4413	1151,101	,254	,958
18. Haftalık beden eğitimi ders saat sayısı daha fazla olmalıdır.	136,1048	1108,553	,654	,955
19. Beden eğitimi derslerinde genellikle eşofmanlarımızı giyinip hiçbir şey yapmadan tekrar çıkartıyoruz.	136,6413	1112,384	,533	,956
20. Beden eğitimi dersinde öğrendiğimiz bilgi, beceriler ve aktivitelerin ileriki hayatımızda hiç işimize yaramayacağını	136,6603	1106,161	,584	,956

düşünüyorum.				
21. Beden eğitimi ders aktiviteleri fiziksel gelişime katkı sağladığımı düşünüyorum.	136,2603	1096,270	,769	,955
22. Beden eğitimi derslerinde rahatlayıp gevşiyorum.	136,1524	1097,289	,763	,955
23. Beden eğitimi dersleri sayesinde spor dallarını daha iyi tanıdığımı düşünüyorum.	136,2413	1089,986	,817	,954
24. Beden eğitimi dersi yaramaz ve tembel öğrencilerin dersidir	136,1587	1095,847	,714	,955
25. Beden eğitimi dersi okul programlarından çıkartılmalıdır.	136,0317	1089,145	,767	,954
26. Beden eğitimi ders aktivitelerine katılmak istemiyorum.	136,3365	1085,772	,711	,955
27. Beden eğitimi dersleri sayesinde yeteneklerimin farkına varıyorum.	136,2095	1086,746	,786	,954
28. Beden eğitimi ders aktiviteleri sayesinde sağlığımı daha iyi koruyorum.	136,1048	1081,801	,827	,954
29. Üniversiteye giriş sınav kaygısı varken beden eğitimi dersine katılmak beni rahatsız ediyor.	136,7841	1084,151	,658	,955
30. Beden eğitimi	136,6571	1072,385	,710	,955

derslerinde çoğunlukla gereksiz bilgi ve beceriler öğreniyoruz.				
31. Beden eğitimi dersleri insanı okul dışında da egzersiz ve spor yapmaya teşvik ediyor.	136,2571	1072,765	,794	,954
32. Beden eğitimi derslerinde sinir, kas ve eklem koordinasyonumuzu geliştirici hareketler yapıyoruz.	136,1651	1073,731	,790	,954
33. Beden eğitimi ders aktiviteleri sayesinde zararlı alışkanlıklardan uzak duruyorum	136,2159	1063,769	,830	,954
34. Beden eğitimi ders etkinliklerine sadece yüksek not almak için katılıyorum.	136,0159	1066,328	,808	,954
35. Beden eğitimi ders aktiviteleri öğrencileri okul kurallarını çiğnemeye teşvik ediyor.	135,9460	1065,077	,813	,954
Cronbach's Alpha	,957			

Ortaöğretim Öğrencileri İçin Beden Eğitimi Dersi tutum ölçeğinin iç tutarlılığının belirlenmesi için yapılan güvenirlik analizi sonucunda Cronbach's Alpha değerinin 0,957 olduğu belirlenmiştir. Ve ölçekteki hiçbir maddenin toplam korelasyon ile negatif ilişkisinin olmadığı görülmektedir. Bu sonuçlar ölçeğin “yüksek derecede güvenilir” olduğunu göstermektedir (Tablo 2).

Tablo 3. Normallik Testi Sonuçları

	Kolmogorov-Smirnov ^a			Shapiro-Wilk		
	Statistic	df	p	Statistic	df	p
Toplam	,078	314	,000	,952	314	,000

Veri setine, parametrik testlerden hangisinin uygun olduğunu belirlemek amacıyla normallik testi yapılmıştır. Kolmogorov-Smirnov testine göre anlamlılık düzeyi 0,05'den küçük olduğundan verilerin normal dağılım göstermediği belirlenmiş (Tablo 4) ve analiz için parametrik olmayan testler uygun olduğu görülmüştür

Tablo 4. Beden Eğitimi ve Spor Dersine Karşı Tutum Puanlarının Yaş Değişkenine Göre Kruskal Wallis H Testi Sonuçları

	Yaş	N	Sıra Ortalaması	Ki-kare Değeri	df	p
Tutum	14-15	190	162,01	1,535	2	,464
	16-17	114	148,74			
	18 ve üstü	9	155,89			

Yaş gruplarına göre değerlendirildiğinde herhangi bir anlamlı farklılığın olmadığı görülmektedir ($p > 0.05$). Bu sonuca göre farklı yaştaki tüm öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumlarının aynı olduğu söylenebilir.

Tablo 5. Beden Eğitimi ve Spor Dersine Karşı Tutum Puanlarının Sınıf Değişkenine Göre Kruskal Wallis H Testi Sonuçları

	Sınıf	N	Sıra Ortalaması	Ki-kare Değeri	df	p
--	-------	---	-----------------	----------------	----	---

Tutum	9	177	169,32	7,285	3	,063
	10	84	138,57			
	11	39	146,29			
	12	14	152,93			

Bireyin sınıf değişkeni gruplarına göre değerlendirildiğinde herhangi bir anlamlı farklılığın olmadığı görülmektedir ($p>0.05$). Bu sonuca göre farklı sınıf düzeyindeki tüm öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumlarının aynı olduğu söylenebilir.

Tablo 6. Beden Eğitimi ve Spor Dersine Karşı Tutum Puanlarının Cinsiyet Değişkenine Göre Mann-Whitney U Testi Sonuçları

	Cinsiyet	N	Sıra Ort.	Sıralama Toplamı	U Değeri	z	p
Tutum	Kadın	202	147,82	29860,50,	9357,500	-2,537	,011
	Erkek	112	174,95	19594,50			

Öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumları ile bireyin cinsiyetine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Mann-Whitney U analizi sonucunda; öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumlarının cinsiyet faktörüne göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu belirlenmiştir ($p<0.05$).

Tablo 7. Beden Eğitimi ve Spor Dersine Karşı Tutum Puanlarının Türkiye'de bulunma sürelerine Göre Mann-Whitney U Testi Sonuçları

	Bulunma	N	Sıra Ort.	Sıralama Toplamı	U Değeri	z	p
Kişisel gelişim	0-3 yıl	133	159,88	21263,50	28191,500	-,398	,691
	3-6 yıl	181	155,75	28191,50			

Bireyin Türkiye'de bulunma sürelerine göre beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumları değerlendirildiğinde herhangi bir anlamlı farklılığın olmadığı görülmektedir. Bu sonuca öğrencinin Türkiye'de bulunma süresi fark etmeksizin tüm öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumlarının aynı olduğu söylenebilir.

Tablo 8. Beden Eğitimi ve Spor Dersine Karşı Tutum Puanlarının bireyin Düzenli spor yapma durumlarına göre Mann-Whitney U Testi Sonuçları

	Düzenli spor yapma	N	Sıra Ort.	Sıralama Toplamı	U Değeri	z	p
Tutum	Evet	157	182,29	28619,50	8432,500	-4,840	,000*
	Hayır	157	132,71	20835,50			

Öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumları ile bireyin düzenli spor yapma durumlarına göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Mann-Whitney U analizi sonucunda; Öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumlarının düzenli spor yapma durumlarına göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu belirlenmiştir ($p < 0.05$).

Tablo 9. Beden Eğitimi ve Spor Dersine Karşı Tutum Puanlarının bireyin spor yapma sıklığına Göre Kruskal Wallis H Testi Sonuçları

	Spor yapma sıklığı	N	Sıra Ortalaması	Ki-kare Değeri	df	p	Bonferroni
Tutum	hiç yapmam	50	105,70	29,590	2	,000	2>1
	arada	208	158,04				3>1
	Sık sık	56	201,73				3>2

Öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumları ile bireyin spor yapma sıklığına göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis H testi analizi sonucunda; Öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumlarının bireyin spor yapma sıklığına göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu belirlenmiştir ($p<0.05$). Bu işlemin ardından belirlenen anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek üzere Bonferroni testi yapılmıştır. Analizlerin sonucunda farklılığın arada spor yapanlar lehine hiç spor yapmayanlarla; sık sık spor yapanlar lehine hiç spor yapmayanlarla ve sık sık yapanlar lehine hiç arada spor yapanlar arasında gerçekleştiği belirlenmiştir.

Tablo 10. Beden Eğitimi ve Spor Dersine Karşı Tutum Puanlarının bireyin lisanslı sporcu olup olmadığına göre Mann-Whitney U Testi Sonuçları

Tutum	Lisans	N	Sıra Ort.	Sıralama Toplamı	U Değeri	z	p
Tutum	Evet	36	210,00	7560,00,	3114,000	-3,688	,000
	Hayır	278	150,70	41895,00			

Öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumları ile bireyin lisanslı sporcu olup olmamasına göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Mann-Whitney U analizi sonucunda; Öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumlarının lisanslı sporcu olma durumlarına göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu belirlenmiştir ($p<0.05$).

Tablo 11. Beden Eğitimi ve Spor Dersine Karşı Tutum Puanlarının bireyin spor geçmişine göre Kruskal Wallis H Testi Sonuçları

	Spor geçmişi	N	Sıra Ortalaması	Ki-kare Değeri	df	p	Bonferroni
Tutum	spor yapmadım	99	126,62	28,069	4	,000	2>1 3>1 4>1
	0-2 yıl	157	162,32				
	2-4 yıl	35	199,30				
	4-6 yıl	16	222,03				
	6 yıl ve üstü	7	129,64				

Öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumları ile bireyin spor geçmişine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis H testi analizi sonucunda; Öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumlarının bireyin spor geçmişine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu belirlenmiştir ($p<0.05$).). Bu işlemin ardından belirlenen anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek üzere Bonferroni testi yapılmıştır. Analizlerin sonucunda farklılığın 0-2 yıl spor yapanlar lehine spor yapmayanlarla; 2-4 yıl spor yapanlar lehine spor yapmayanlarla; 4-6 yıl spor yapanlar lehine spor yapmayanlar arasında gerçekleştiği belirlenmiştir.

Tablo 12. Beden Eğitimi ve Spor Dersine Karşı Tutum Puanlarının ailede spor yapan olup olmadığına göre Mann-Whitney U Testi Sonuçları

	Ailede spor yapan	N	Sıra Ort.	Sıralama Toplamı	U Değeri	z	p
Tutum	Evet	74	183,53	13581,50	6953,500	-2,822	,005
	Hayır	240	149,47	35873,50			

Öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumları ile bireyin ailede spor yapan olup olmadığına göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Mann-Whitney U analizi sonucunda; Öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumlarının ailede spor yapan olup olmadığına göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu belirlenmiştir ($p < 0.05$).

Tablo 13. Beden Eğitimi ve Spor Dersine Karşı Tutum Puanlarının Anne Eğitim durumuna göre Kruskal Wallis H Testi Sonuçları

	Anne eğitim	N	Sıra Ortalaması	Ki-kare Değeri	df	p
Tutum	okuryazar değil	18	161,61	2,706	4	,608
	ilkokul	32	139,41			
	ortaokul	105	151,67			
	lise	130	164,15			
	üniversite	29	166,21			

Öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumları ile öğrencinin Anne eğitim durumuna göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis H testi analizi sonucunda; Öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumlarının öğrencinin Anne eğitim durumuna göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık olmadığı belirlenmiştir ($p>0.05$).

Tablo 14. Beden Eğitimi ve Spor Dersine Karşı Tutum Puanlarının Baba Eğitim durumuna göre Kruskal Wallis H Testi Sonuçları

	Baba eğitim	N	Sıra Ortalaması	Ki-kare Değeri	df	p
Tutum	okuryazar değil	10	152,00	,298	4	,990
	ilkokul	23	152,80			
	ortaokul	89	155,56			
	lise	160	160,12			
	üniversite	32	154,91			

Öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumları ile öğrencinin Baba eğitim durumuna göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis H testi analizi sonucunda; Öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumlarının öğrencinin Baba eğitim durumuna göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık olmadığı belirlenmiştir ($p>0.05$).

5. TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu bölümde Suriye kökenli lise öğrencilerinin Beden Eğitimi ve spor dersine yönelik tutumlarının incelenmesi amacıyla yürütülen bu çalışmadan elde edilen bulgular, bu bölümde tartışılmış ve yorumlanmaya çalışılmıştır. Elde edilen sonuçlara göre Suriye kökenli lise öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumları genel olarak iyi durumda olduğu görülmektedir. Subramaniam and Silverman (2007), Güllü ve Korucu (2005), (Çetin 2007) çalışmalarında öğrencilerin beden eğitimine yönelik tutumlarının pozitif olduğu gözlemlenmiştir. Bu sonuçlar araştırmamızla paralellik göstermektedir,

Lise öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spor dersine yönelik tutumları ile yaş grupları inceleme sonuçlarına göre herhangi bir anlamlı farklılığın olmadığı görülmektedir ($p>0.05$). Bu sonuca göre yaş fark etmeksizin tüm öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumlarının aynı olduğu söylenebilir. Öğrenciler arasında en yüksek tutum puanına, 14-15 yaşında olanlar sahipken 16-17 yaş olanların tutum puanlarının en düşük olduğu sonuçları dikkati çekmektedir. Literatürde Beden Eğitimi ve Spor dersine yönelik tutumların yaşa göre etkisini ele alan benzer bulgulara sahip çalışmalar bulunmaktadır.

Yıldız (2018) yaptığı çalışmada lise öğrencilerinin yaşlarına göre beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarında anlamlı bir fark olup olmadığını, her yaş düzeyindeki öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine tutumlarının aynı oldukları sonucuna ulaşmıştır. Sivrikaya ve Kılçık (2018) çalışmalarında beden eğitimi ve spor dersi ile yaş değişkeni puanlarının karşılaştırılmasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı ifade edilmemiştir. Gürbüz (2011) çalışmada öğrencilerin yaş değişkenine göre beden eğitimi ve spor dersine karşı tutumlarında anlamlı farklılık tespit edememiştir. Aras (2019) çalışmada, araştırmaya katılan öğrencilerin beden eğitimi dersine yönelik tutum puanlarının yaş gruplarına göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermediği sonucuna ulaşmıştır.

Lise öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spor dersine yönelik tutumları ile sınıf değişkeni grupları inceleme sonuçlarına göre herhangi bir anlamlı farklılığın olmadığı görülmektedir ($p>0.05$). Bu sonuca göre öğrencinin sınıf düzeyi fark etmeksizin tüm

öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumlarının aynı olduğu söylenebilir.

Yıldız (2018) çalışmasında öğrencilerin sınıflara göre beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarında anlamlı bir fark olmadığı, her düzeydeki öğrencinin beden eğitimi dersine ilişkin kararsıza yakın tutum besledikleri sonucuna ulaşmıştır. Hazar (2019: 38) çalışmasında katılımcıların sınıf değişkenine ait “Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutum Ölçeğinden almış oldukları puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olmadığı sonucuna ulaşmıştır. Kangalgil ve ark. (2006), Çetin (2007) çalışmaları da çalışmamızla paralellik göstermiş, sınıflar arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olmadığını sonucuna ulaşmışlardır. Altay ve Özdemir (2006)’ çalışmalarında çalışmamızdan farklı olarak öğrenci tutum puan ortalamalarında sınıf düzeylerine göre anlamlı fark olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Aras (2019) de çalışmamızdan farklı olarak beden eğitimi dersine yönelik tutum puanlarının buldukları sınıflara göre karşılaştırmasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık tespit etmiştir. Farklı sonuç çıkmasının nedenleri arasında deneklerimizin Suriye uyruklu olmaları, kültürel farklılıklar gibi nedenler gösterilebilir.

Lise öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spor dersine yönelik tutumları ile öğrencinin cinsiyet faktörüne göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu görülmektedir ($p < 0.05$). Bu sonuca göre öğrencinin kız öğrencilerin Beden Eğitimi ve Spor dersine yönelik tutumları kız öğrencilerden yüksek olduğu söylenebilir.

Kazanoğlu (2019) çalışmasında öğrencilerin spora yönelik tutum puanları cinsiyet değişkenine göre incelendiğinde istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaştığı erkek öğrencilerin kadın öğrencilere göre daha yüksek tutum puanlarına sahip olduğu tespit edilmiştir. Wersch ve ark. (1992) araştırma sonuçlarında 11-14 yaş grubundaki kızların beden eğitimine ilişkin tutumları erkekler öğrencilerden daha yüksek olduğu sonucuna ulaşmıştır. Gary ve David (1991) de çalışma sonuçlarında kız öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumlarının erkek öğrencilerden yüksek olduğu sonucuna ulaşmıştır. Bu çalışma araştırmamızı destekler niteliktedir. Oktaş (2019)’de çalışmasında öğrencilerin beden eğitimi dersi tutum puanlarının

cinsiyete göre karşılaştırılmasında beden eğitimi dersi tutum puanlarının erkek öğrenciler lehine anlamlı şekilde farklılaştığını göstermektedir. Smoll ve Schut (1977) çalışmalarında erkek öğrencilerin beden eğitimi dersine karşı tutumlarının kız öğrencilerden daha yüksek olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Aynı şekilde Akandere ve ark.(2010) çalışmalarında araştırmaya katılan erkek öğrencilerin beden eğitimi dersine ilişkin tutum puanlarının kız öğrencilerin beden eğitimi dersine ilişkin tutum puanlarından istatistiksel olarak anlamlı derecede yüksek olduğu tespit edilmiştir. Çalışmamızda kız öğrenciler lehine anlamlı sonuçlar çıkmasına rağmen Kazanoğlu (2019), Oktaş (2019), Akandere ve ark.(2010) çalışmalarında erkek öğrenciler lehine anlamlı sonuçlar çıkması çalışma yaptığımız örneklem grubunun Suriye kökenli mülteci öğrenciler olması, kültür farkı gibi sebepler olabilmektedir.

Lise öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spor dersine yönelik tutumları ile Türkiye’de bulunma süreleri arasındaki inceleme sonuçlarına göre herhangi bir anlamlı farklılığın olmadığı görülmektedir ($p>0.05$). Bu sonucun ortaya çıkmasında insanın yaşadığı yer, gittiği yerdeki oryantasyon süreci gibi sebeplerin beden eğitimi ve spor dersine katılımı ve bu derse karşı tutumu olumsuz etkilemediği gibi beden eğitimi ve spor dersinin öğrencinin ortama uyum sağlamasına, toplumla kaynaşma, okula uyum, yeni arkadaşlıklar gibi olumlu özellikler kazanmasına yardımcı olmaktadır.

Lise öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spor dersine yönelik tutumları ile Düzenli spor yapma arasındaki inceleme sonuçlarına göre anlamlı farklılığın olduğu görülmektedir ($p<0.05$). Literatürde çalışmamızı destekleyen çalışmalar vardır.

Hazar (2019) çalışmasında araştırma bulgularında, katılımcıların aktif olarak spor yapıp yapmama değişkenine ait Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutum Ölçeğinden almış oldukları toplam puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu tespit etmiştir. Akdoğan (2017) çalışmasında örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin beden eğitimi dersi tutum ölçeği puanlarının düzenli egzersiz yapma değişkenine göre grupların aritmetik ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Karataş (2019) çalışması da çalışmamızla paralellik göstermiş ve incelediğimizde, düzenli spor yapma değişkenine göre öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersi tutum ortalama

puanlarının, üzerinde anlamlı bir etkisinin olduğu ve gruplar arasında istatistiksel olarak da anlamlılık farklılıklar olduğunu belirlenmiştir. Aynı şekilde Chung ve Philips (2002) in yapmış oldukları çalışmada da düzenli olarak sportif faaliyetlere katılan lise öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine ait tutumları arasında anlamlı bir ilişki tespit etmiştir. Tüm bu sonuçlara göre düzenli spor faaliyetlere katılan lise öğrencilerinin aynı şekilde beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumları da pozitif yönde olduğu sonucunu görüyoruz.

Lise öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spor dersine yönelik tutumları ile bireyin spor yapma sıklığına göre inceleme sonuçlarına göre anlamlı farklılığın olduğu görülmektedir ($p < 0.05$). Farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek üzere Bonferroni testi yapılmıştır. Analizlerin sonucunda farklılığın arada spor yapanlar lehine hiç spor yapmayanlarla; sık sık spor yapanlar lehine hiç spor yapmayanlarla ve sık sık yapanlar lehine hiç arada spor yapanlar arasında gerçekleştiği belirlenmiştir.

Akandere ve ark (2010) çalışmalarında araştırmaya katılan deneklerin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının karşılaştırılmasında boş zamanlarda spor veya egzersiz yapma değişkeni bakımından farklılık gösterdiği görülmüştür. Spor her zaman yapanların puanı ara sıra, nadiren yapanlar; ara sıra yapanların puanları hiç yapmayanların puanlarından ve nadiren yapanların puanları hiç yapmayanların puanlarından yüksek bulunmuştur

Lise öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spor dersine yönelik tutumları ile bireyin lisanslı sporcu olma durumuna göre inceleme sonuçlarına göre anlamlı farklılığın olduğu görülmektedir ($p < 0.05$). Literatürde çalışmamızı destekleyen çalışmalar vardır.

Hazar (2019) çalışmasında katılımcıların sporcu lisansına sahip olup olmama değişkenine ait Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutum Ölçeğinden almış oldukları toplam puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu sonucuna ulaşmıştır. Kangalgil ve ark (2006) çalışmalarında, sporcu lisansı olan öğrencilerin tutum puanlarının ise sporcu lisansı olmayanlara göre daha yüksek olduğu sonucuna ulaşmışlar.

Lise öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spor dersine yönelik tutumları ile bireyin spor geçmişi değişkenine göre inceleme sonuçlarına göre anlamlı farklılığın olduğu görülmektedir ($p<0.05$). Farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek üzere Bonferroni testi yapılmıştır. Analizlerin sonucunda farklılığın 0-2 yıl spor yapanlar lehine spor yapmayanlarla; 2-4 yıl spor yapanlar lehine spor yapmayanlarla; 4-6 yıl spor yapanlar lehine spor yapmayanlar arasında olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bireyin aktif spor yapması ve spor geçmişi bireyin beden eğitimi ve spor dersine karşı olumlu tutum geliştirdiği sonucuna ulaşılmıştır.

Lise öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spor dersine yönelik tutumları ile ailede spor yapan olma durumuna göre inceleme sonuçlarına göre anlamlı farklılığın olduğu görülmektedir ($p<0.05$). Literatürde çalışmamızı destekleyen çalışmalar vardır.

Çetin (2007) çalışmasında, ailede spor yapanın olmasına göre beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları incelendiğinde; ortaöğretim öğrencilerinin ailesinde spor yapanın olup olmamasına göre beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark gözlenmiştir. Özkan (2011) çalışmasında ailesinde spor yapan öğrencilerin öğrenim gördükleri okul türüne göre tutumları arasında anlamlı bir fark bulunmuştur. Aile çocuğun sosyalleşmesi ve spora karşı olumlu tutum geliştirmesinde ve bu tutumun derecesini belirlemesinde etki etmektedir. (Larson, 1970). McPherson ve ark. (1986) ailede spora karşı olumlu tutum geliştirme, nesiller arasında spora ilgiyi arttırdığını belirtmişlerdir. Bulgu ve Akcan (2003) araştırma sonuçlarına göre; farklı sosyo-kültürel kesimden çocukların serbest zamanlarında spora katılmalarında ailede spor yapan birinin bulunması önemli bir etken olduğu görülmüş ve ailede spor yapanın varlığı ile spora katılım arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur. Bu sonuçlara göre aile üyelerinden birinin beden eğitimi ve spor aktivitelerine katılması öğrencilerin beden eğitimi ve spor aktivitelerine karşı olumlu tutum geliştirmelerine katkı sunacaktır.

Lise öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spor dersine yönelik tutumları ile anne eğitim durumuna göre inceleme sonuçlarına göre anlamlı farklılığın olmadığı görülmektedir ($p>0.05$). Literatürde çalışmamızı destekleyen çalışmalar vardır.

Çetin(2007) çalışmasında öğrencilerin beden eğitimi ve spora ilişkin tutumlarında annenin öğrenim durumuna göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı sonucuna ulaşmıştır. Akdoğan (2017) çalışmasında Örneklem grubunu oluşturan velilerin beden eğitimi dersi tutum ölçeği puanlarının eğitim durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık bulunamadığı sonucuna ulaşmıştır. Yıldız (2018) öğrencilerin annelerinin eğitim durumlarına göre beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarında anlamlı bir fark olmadığı sonucuna ulaşmıştır. Taşdemir (2019) çalışmasında Öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumlarında anne eğitim durumu değişkeni açısından anlamlı bir farklılık olmadığı sonucuna ulaşmıştır.

Lise öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spor dersine yönelik tutumları ile baba eğitim durumuna göre inceleme sonuçlarına göre anlamlı farklılığın olmadığı görülmektedir ($p>0.05$). Literatürde çalışmamızı destekleyen çalışmalar vardır.

Çetin(2007) çalışmasında öğrencilerin beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları ile babanın eğitim durumu değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı sonucuna ulaşmıştır. . Yıldız (2018) öğrencilerin annelerinin eğitim durumlarına göre beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarında anlamlı bir fark olmadığı sonucuna ulaşmıştır. Hazar (2019) katılımcıların hem anne eğitim hem baba eğitim durumuna göre almış oldukları ölçek toplam puanlarının istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği sonucuna ulaşmışlardır. Taşdemir (2019) çalışmasında Öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumlarında baba eğitim durumu değişkeni açısından anlamlı bir farklılık olmadığı sonucuna ulaşmıştır.

Buradan da öğrencilerin beden eğitimi ve spora ilişkin tutumlarında Hem anne hem de baba öğrenim durumu beden eğitimi ve spor dersine karşı tutum için belirleyici bir etken olmadığı sonucu söylenebilir.

Suriye de savaşın devam etmesi ve siyasi çözümün uzak görülmesi nedeniyle ülkemize göç eden Suriyeli sığınmacıların topluma adapte edilebilmesi gereklidir.

6.ÖNERİLER

Bu sonuçlar neticesinde aşağıdaki öneriler sunulmuştur.

- Suriye kökenli öğrencilerinin spor faaliyetlerine katılımı artırıcı etkinlikler düzenlenebilir.
- Öğrencilere eğitimin bir bütün olduğu zihinsel eğitimin yanında fiziksel eğitimin de önemli olduğu anlatılabilir.
- Öğrencilerin hem daha iyi kaynaşması hem de derse karşı olumlu tutum geliştirmelerine katkı sağlamak amacıyla, seçmeli beden eğitimi dersleri seçilerek beden eğitimi ders saatleri artırılabilir,
- Okullardaki öğretmen ve idarecilerin, öğrencileri sportif ve kültürel etkinlikler hakkında bilgilendirilebilir ve bu etkinliklere yönlendirilebilir,
- Öğrencilerin beden eğitimi ve spora ilişkin tutumlarına etkileyen unsurlar çalışmamızdan farklı olarak diğer unsurların da etkilerinin araştırılabilir.
- Olumsuz tutumların oluşumunu engelleyecek gerekli önlemler alınabilir.
- Bu öğrencilere beden eğitimi dersinin zaman kaybı olmadığını, aksine akademik başarıya katkısının olabileceği anlatılabilir.
- Ekonomik anlamda zorluk yaşayan öğrencilere ihtiyaçları olan malzemeler sağlanabilir.
- Velilere; beden eğitimi ve spor faaliyetlerinin öğrencilerin gelişimlerine katkıları hakkında bilgilendirici seminer ve konferanslar düzenlenebilir,
- Öğrencilerin kaynaştırılabilmesi için çeşitli sportif etkinlikler düzenlenmeli ve öğrencilerin toplumla bağını güçlendirecek gerekli tedbirler alınabilir.
-

7. KAYNAKLAR

Açak, M.(2006).*Beden eğitimi öğretmeni el kitabı*, Morpa Yayınları. (1.Baskı): İstanbul.

Akandere, M., Özyalvaç, N. T. ve Duman, S. (2010). *Ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi dersine yönelik tutumları ile akademik başarı motivasyonlarının incelenmesi*(Konya anadolu lisesi örneği). Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi 24, 1-10.

Akdoğan, B. (2016). *Lise öğrencilerinin ve ebeveynlerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutumları*.(yüksek lisans tezi). İstanbul Gelişim Üniversitesi. İstanbul.

Alparlan, S. (2008). *Ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi öğretmenlerinin sergilediği öğretim davranışlarına ilişkin algıları ve öğrencilerin bu derse karşı geliştirdikleri tutumları*.(yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Abant İzzet Baysal Üniversitesi. Bolu

Altay , F., Özdemir, Z. (2006). Ankara ili merkez ilçelerindeki ilköğretim 1. kademesinde öğrenim gören 4. ve 5. sınıf öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumlarının karşılaştırılması. *9. Uluslar Arası Spor Bilimleri Kongresi. 15 (25), 591-593.*

Aracı, H. (2001). *Öğretmen ve öğrenciler için okullarda beden eğitimi*. Ankara: Nobel Yayınları.

Aracı, H. (2004). *Öğretmenler ve öğrenciler için okullarda beden eğitimi*.(2 Baskı).Ankara: Nobel Yayınları

Aras, G. (2019). *Farklı lise türlerinde öğrenim gören öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine karşı tutumları ile kişilik özellikleri arasındaki ilişki*.Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü. Sakarya.

Aronson, E., Wilson, T. D. and Akert, R. M. (2005). *Social Psychology* (5th edition). New York: *Pearson Education International*.

Aslan, K., Aslan, N. ve Cansever, A. (2012) *Eğitim bilimine giriş, eğitimin değeri*. Ankara: Pegem Yayıncılık.

Barlı, Ö. (2010). *Davranış bilimleri ve örgütlerde davranış*. (4.Baskı). Erzurum: Afşar

Başaran, İ. E. (1983). *Eğitime giriş*. Ankara: Kadioğlu Matbaası.

Başer, S. A. (2009). *Öğretim niteliklerinin beden eğitimi dersi alan öğrencilerin bu derse karşı olan tutumlarına etkisi*.(Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Abant İzzet Baysal Üniversitesi.Bolu.

Baumann, S. (1994). *Uygulamalı spor psikolojisi*. (C.İkizler., A.O. Özcan,Çev.). İstanbul: Alfabasın Yayın Dağıtım.

Bompa, T. O. (1998). *Antrenman kuramı ve yöntemi*.(İ. Keskin, A., B. Tuner. Çev.).Ankara: Bağırğan Yayınevi.

Bucher, A., C., Foundations of Physical Education & Sport. London: *The C.V. Mosby Company Ü*, 1988. *Cilt 3, Sayı 2. 138-151*.

Bulgu, N., Akcan, F. (2003). Spor Aktivitelerine Aktif Katılım: 15–19 Yaş Grubundaki Öğrenciler Üzerine Bir Çalışma. *I. Gençlik Boş Zaman ve Doğa Sporları Sempozyumu Bildiriler Kitabı. 21–22 Mayıs*. Gazi Üniversitesi. Ankara: Türk Hava Kurumu Basımevi.

Chung, M. H., and Phillips, D. A. (2002). The relationship between attitude toward physical education and leisure-time exercise in high school students. *Physical Educator*, 59 (3), 22-27.

Colcombe, S. and Kramer, A. F. (2003). Fitness effects on the cognitive function of older adults: A meta-analytic study. *Psychological Science*, 14 (2), 125-130.

Crépeau, François (2013). *The rights of all children in the context of international migration*, *International Organization for Migration (IOM)*. https://publications.iom.int/system/files/pdf/children_on_the_move_15may.pdf.adresind en 13/03/2020 tarihinde ulaşılmıştır..

Çetin M.(2007). *Ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi ve spora ilişkin tutumlarının karşılaştırılması (Kırşehir İl Örneği)*. (yüksek lisans tezi).Gazi Üniversitesi.Ankara

Çiçekli, B. (2009). *Göç terimleri sözlüğü*. Cenevre Uluslararası Göç Örgütü Yayınları.

Dağdeviren, G. (2018). *Suriyeli sığınmacıların entegrasyon süreci ve sorunları: Elazığ örneği*. (yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Fırat Üniversitesi. Elazığ.

Demirci A, 2008. *İlköğretimde Beden Eğitimi Dersi Etkinlikleri*. Ankara: Nobel.

Demirci, A. (2008). *İlköğretimde beden eğitimi dersi etkinlikleri 4-8.sınıflar yeni öğretim programı*. Ankara: Nobel Yayıncılık.

Demirci, A. (2018). *Spor yapmanın öğrenme ve zihinsel gelişim üzerindeki etkileri*. [Çevrim-içi:<http://www.egitimderehberlikdergisi.com/2018/03/21/spor-yapmanin-ogrenme-ve-zihinsel-gelisim-uzerindeki-etkileri/>]. Erişim Tarihi: 22 Mart 2020

Demirhan, G. ve Altay, F. (2001). Lise Birinci Sınıf Öğrencilerinin Beden Eğitim ve Spora İlişkin Tutum Ölçeği II. *Spor Bilimleri Dergisi*, 12, (2), 9-20.

Dokuzoğlu, G.(2018).*Ortaokul öğrencilerinin ders dışı sportif etkinliklere katılımlarına yönelik ebeveyn tutumlarının bazı demografik özelliklere göre incelenmesi*.(yüksek lisans tezi) Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi. Muğla.

Erkal M, Güven Ö,Ayan D. (1998). *Sosyolojik Açıdan Spor*. İstanbul: Der Yayınları.

Franzoi, S.L. (2003). *Social Psychology*. (Third Edition). Boston: Mc. Graw Hill.

Gary, E. B., David, A. B. (1991). Children's Attitudes Towards Activity and Perceptions of Physical Education. *Health Education Research*, Vol. 6, No. 4, 465-478.

Gökmen, H., Karagül, T. ve Aşçı, H.F. (1995). *Psikomotor gelişim*. Ankara: Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Yayınları.

Gülay, O. (2008). *Ortaöğretim 9. Sınıf Beden Eğitimi Dersinde, İşbirlikli Oyunların Öğrencilerin Sosyal Beceri Düzeylerine ve Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutumlarının Etkisi*. (yüksek lisans tezi). Abant İzzet Baysal Üniversitesi. Bolu.

Güllü, M. ve Güçlü, M. (2009). Orta öğretim öğrencileri için beden eğitimi dersi tutum ölçeği geliştirilmesi. *Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 3(2), 138-151.

Güllü, M. ve Korucu, G. (2005). İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin beden eğitim derslerine ilişkin görüşlerinin incelenmesi. Bursa: 10–11 Haziran, 4. *Ulusal Beden Eğitimi ve Spor Sempozyumu*.

Gültutan, S.(2019). *Türkiyede İlkokulda Öğrenim Gören Suriyeli Öğrencilerin Yazma Becerisine İlişkin Öğretmen Görüşleri*. Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi. Hatay.

Gümüşdağ, H ve Kartal, Alpaslan. (2017). Obez Bayan Bireylere Uygulanan 8 Haftalık Aerobik Egzersizin Vucut Kompozisyonuna Etkisinin İncelenmesi. *Uluslararası Anadolu Spor Bilimleri Dergisi*, 12(4), 227-236.

Gürbüz, A. (2011). *İlköğretim ikinci kademe öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumlarının belirlenmesi (Muğla il örneği)*. (yüksek lisans tezi). Muğla Üniversitesi. Muğla.

Hazar, G.(2019). *Ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi dersine karşı tutumlarını etkileyen faktörlerin araştırılması*. (yüksek lisans tezi). Selçuk üniversitesi. Konya.

Hazar, M. (1996). *Beden eğitimi ve sporda oyunla eğitim*. Ankara: Tutibay Yayınları.

Heper, E. (2012). Ertan (Editör). *Spor bilimleri ile ilgili kavramlar ve sporun tarihsel gelişimi*. *Spor Bilimlerine Giriş*. H. (1) Baskı. Eskişehir: Açık Öğretim Fakültesi Yayınları.

Hilgard, Ernest R., Atkinson, R.C. and Atkinson, R. L. (1971). *Introduction to Psychology*. (Fifth Edition). New York: Harcourt Broce Jovanovich

Holoğlu, G. O. (2006). *İlköğretim 2. kademedeki öğrenim gören kız öğrencilerin beden eğitimi dersine karşı tutumları*. (yüksek lisans tezi). Uludağ Üniversitesi. Bursa.

Hünük, D. (2006). *Ankara ili merkez ilçelerindeki ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının sınıf düzeyi, öğrenci cinsiyeti, öğretmen cinsiyeti ve spora aktif katılımları açısından karşılaştırılması*.(yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Hacettepe Üniversitesi. Ankara

Islıcık, T.(2017). *İmam hatip okulları ile normal okullarda öğrenim gören ortaokul öğrencilerin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının belirlenmesi (Ankara il örneği)*. (yüksek lisans tezi) Dumlupınar Üniversitesi. Kütahya.

İlköğretim Kurumları (İlkokul-Ortaokul)Haftalık Ders Çizelgesi.
<https://tegm.meb.gov.tr> Erişim Tarihi:16 Mart 2020.

İnal, A., N. *Beden eğitimi ve spor bilimi*. (1. Baskı). Ankara: Nobel Yayın

İnceoğlu, M. (2000). *Tutum algı iletişimi*. (3. Baskı). Ankara: İmaj Yayıncılık.

İnceoğlu, M. (2010). *Tutum algı iletişimi*. (5. Baskı). İstanbul: Beykent Üniversitesi Yayınevi.

Kağıtçıbaşı Ç, 1999. *Yeni İnsan ve İnsanlar*. İstanbul: Evrim Yayınevi.

Kağıtçıbaşı, Ç. (2005). *Yeni insan ve insanlar*. (10. Baskı). İstanbul: Evrim Yayınevi.

Kağıtçıbaşı, Ç. (2006). *Yeni insan ve insanlar*. İstanbul: Evrim Yayınevi.

Kangalgil M, Hünük D, Demirhan G, 2006. İlköğretim Lise ve Üniversite Öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spora İlişkin Tutumlarının Karşılaştırılması. *Spor Bilimleri Dergisi-Hacettepe J. of Sport Sciences*. 17(2), 48-57.

Karadağ, S. (2012). *İlköğretim 8. sınıf ve lise 11. sınıf öğrencilerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının çeşitli değişkenlere bağlı olarak karşılaştırılması (Kırıkkale örneği)*.(yüksek lisans tezi).Kırıkkale Üniversitesi. Kırıkkale.

Karasar, N. (2008). *Bilimsel araştırma yöntemi* (18. baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Karataş, M. (2019). *Ortaöğretim 9. sınıf öğrencilerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının incelenmesi (istanbul ili örneği)*.(yüksek lisans tezi). Bartın üniversitesi. Bartın.

Kaya Sarıdede, Ş. (2018). *Ortaöğretim Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersine Karşı Tutumlarının İncelenmesi*.(yüksek lisans tezi). İstanbul Gelişim Üniversitesi. İstanbul

Kaya, A. (2010).*İlköğretim öğrencilerinin anne babalarının çocuk yetiştirme tutumlarının kişilik özelliklerine göre değişkenliğinin incelenmesi*. (yüksek lisans tezi) Maltepe Üniversitesi. İstanbul.

Kazanoğlu, İ. (2019). *Lise öğrencilerinin spora yönelik tutumları ve özyeterlilik düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi*. (yüksek lisans tezi). Atatürk Üniversitesi. Erzurum.

Kıncal, R. Y. (2004). *Öğretmenlik Mesleğine Giriş*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Klausmaier, L.U.,& Goodwin, W. (1966). *Learning and human abilities*. Newyork. Harper and Row.

Koç, Y. (2009). *İlk ve ortaöğretim öğrencilerinin fiziksel uygunlukları ile beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının incelenmesi*. (doktora tezi) Gazi Üniversitesi. Ankara.

Konukman, F., Sezen, A. (2000). Spor bilimleri ve tenis: İnsan performansına sosyo-kültürel ve bilimsel bir yaklaşım. *Gazi Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Kongresi, Cilt 2*, Ankara, Türkiye.

Köksal Akyol, A. (Ed.) (2017). *Erken çocukluk döneminde gelişim*. Ankara: Anı Yayıncılık.

Krech, David ve Crutchfield, R. S. (1980). *Sosyal Psikoloji*. (3. Baskı). (E. Güngör, Çev.). İstanbul: Ötüken Yayın.

Larson, C. A. (1970). *Curriculum foundation and standarts for physical education*. New Jersey: Englewood Cliffs.

Lumpkin, A. (2005). Physical education, exercise science, and sport studies—dynamic fields. *Physical Education, Exercise Science, and Sport Studies*, 2 32.Matbaacılık.

Mcpherson, B. D., Curtis, J. E. and Loy, J. W. (1986). *The Social Significance Of Sport, Human Kinetics Publisher, Champaign.*

MEB (2009). *Milli Eğitim Temel Kanunu.* [Çevrimiçi: <http://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.1739.pdf>], Erişim tarihi:12 Mart 2020

Millî Eğitim Bakanlığı (2014). *Spor sosyolojisi 12. sınıf.* Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları. Ankara: Korza Yayıncılık.

Milli Eğitim Bakanlığı (2018). *Geçici koruma altındaki öğrencilerin eğitimi hizmetleri.* https://hbogm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2018_12/03175027_03-12_2018__Ynternet_BYlteni.pdf adresinden 10/02/2020 tarihinde ulaşılmıştır.

Morgan, C. T. (2000). *Psikolojiye Giriş.* (14. Baskı).(H. Arıcı, ve O,Aydın. Çev.). Ankara: Meteksan AŞ.

Morpa Spor Ansiklopedisi, (1997). *Morpa Kültür Yayınları,* İstanbul.

Oktaş, A. (2019). *Lise öğrencilerinde beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutum ile akademik öz yeterlik ilişkisi.* (yüksek lisans tezi). Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi. Sakarya.

Ölmez, E. (2010). *Görme engelli bireylerin sosyalleşme sürecine sporun etkisi.* (yayımlanmamış yüksek lisans tez). Gazi Üniversitesi. Ankara.

Özgüven İ. E, (2000). *Psikolojik Testler.* PDREM Yayınları: Ankara

Özkan, R. (2011). *Genel lise ve imam hatip lisesi öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumlarının karşılaştırılması.* (yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi. Ankara.

Robbins, S. P. and Judge, T. A. (2012). *Organizational behavior.* New York: Pearson Global Edition.

Sakallı, N. (2001). *Sosyal Etkiler.* Ankara: İmge Kitabevi.

Sakız, H. (2016). Göçmen çocuklar ve okul kültürleri. Bir bütünleştirme önerisi. *Göç Dergisi*, 3/1, 65-81.

Senemoğlu N.(1997). *Gelişim Öğrenme ve öğretim* (Kuramdan Uygulamaya) Ankara: Spot Maatbacılık.

Serbes, Ş., Topkaya, İ. ve Ersoy, Y. E. (2006). Okul spor takımlarında yer alan ilk ve ortaöğretim öğrencilerinin akademik başarı açısından incelenmesi, 9. *Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi*, 11(3), Muğla.

Silverman, S. and Scrabis, K.A. (2004). A Review of Research on Instructional Theory in Physical Education 2002-2003. *International Journal of Physical Education*, 41, (1), 4-12.

Sivrikaya, Ö. ve Kılçık, M. (2018). Farklı illerdeki ortaokul öğrencilerinin beden eğitimi dersine karşı tutumlarının ölçülmesi. *Spor ve Performans Araştırmaları Dergisi*, 9(3), 162-173.

Schutz, R.W. & Smoll, F.L (1977). Equivalence of two inventories for assessing attitudes toward physical activity. *Psychological Reports*, 40, 1031-1034. Sönmez, V. (1990). *Sevgi eğitimi*. Ankara: Adım Yayını

Sönmez, V. (1990). *Sevgi eğitimi*. Ankara: Adım Yayını.

Şişko M, Demirhan Ğ, 2002. İlköğretim Okulları ve Liselerde Öğrenim Gören Kız ve Erkek Öğrencilerin Beden Eğitimi ve Spor Dersine İlişkin Tutumları. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 23: 205-210.

Taşdemiri N. (2009) *Öğrencilerin Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Tutumlarının Çeşitli Değişkenler açısından İncelenmesi*(Ağrı İli Örneği)(yüksek lisans tezi). Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi. Ağrı.

Tavşancıl E, 2014. *Tutumların Ölçülmesi ve SPSS ile Veri Analizi* (5. Basım). Ankara: Nobel.

Taylor, S. E., Peplav, L. A. and Sears, D. O. (2003). *Social psychology*. (17 edition). New Jerjey: Pearson Education Intrernational.

Tezbaşaran A, 1997. *Likert Tipi Ölçek Geliştirme Kılavuzu*. Türk Psikologlar Derneği

Tutar, H. (2016). *Sosyal psikoloji, kavramlar ve kuramlar*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Türkiye Halk Sağlığı Kurumu (2014). *Çocuk ve ergenlerde fiziksel aktivite*. Ankara.

Ulusoy, A. (2004). *Gelişim ve öğrenme*. Ankara: Anı Yayıncılık.

Unicef (2020). *Genç göçmenler, mülteciler ve sığınmacılar*. <http://www.unicef.org.tr/sayfa.aspx?id=59> adresinden 28/02/2020 tarihinde ulaşılmıştır.

Van Wersch A.K., Trew,E.ve.Turner, I. (1992). Post-Pri Mary School Pupil's Interest In Physical Education: Age And Gender Differences. *British Journal of Educational Psychology*. 62,1,56-72.

Wedderkopp, N. (2013). The intensity of physical activity influences bone mineral accrual in childhood: The childhood health, activity and motor performance school (the champs) study, *Denmark. bmc pediatrics*, 13(1),32.

Woolfolk, A. E. (1993). *Educational psychology* (5th edition). Boston: Allyn and Bacon Inc.

Yaffe, K., Fiocco A. J., Lindquist, K. and Vittinghoff, E. (2009). *Predictors of maintaining cognitive function in older adults*. Volume: 72, Issue: 23, 2029-2035.

Yağcı, İ. (2012). *Ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının incelenmesi*. (yüksek lisans tezi). Afyon Kocatepe Üniversitesi. Afyonkarahisar.

Yanık, M, Çamlıyer, H. (2015). Ortaöğretim 9. sınıf öğrencilerinin beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları ile okula yabancılaşma düzeyleri arasındaki ilişkinin belirlenmesi. *Uluslararası Spor, Egzersiz ve Antrenman Bilimi Dergisi*, 1(1), 9-19.

Yetim, A. (2011). *Sosyoloji ve spor*. Ankara: Berikan Yayınları.

Yıldırım, A. (2006). *Sivas ilinde farklı eğitim düzeyindeki öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumlarının saptanması*. (yüksek lisans tezi). Cumhuriyet Üniversitesi. Sivas.

Yıldırım, M. (2018). *Fiziksel aktivitenin yaşam kalitesi, akademik başarı ve sosyalleşme üzerine etkisi*. Ankara: Nobel Akademik Yayınları.

Yıldız, E. (2018). *Ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumlarının incelenmesi* (Bala ilçesi örneği). (yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi. Ankara.

Zeng, H. (2011). Attitudes of High School Students Toward Physical Education and Their Sport Activity Preferences. *Journal of Social Sciences*. 7 (4), 529-537.

8. EKLER

Ek 1

KİŞİSESEL BİLGİ FORMU

1. Yaşınız..... 2. sınıfınız..... 3. Cinsiyetiniz : Kız () Erkek () 4.Kaç yıldır Türkiye’desiniz....

5. Düzenli olarak spor yapıyor musunuz ?

Evet () Hayır ()

6. Hangi sıklıkla spor yapıyorsunuz

Hiç spor yapmam () Arada() Sık sık ()

7. Lisanslı sporcu musunuz : Evet () Hayır()

8. Hangi tür sporla uğraşıyorsunuz: Bireysel sporlar () Takım sporları () Spor yapmıyorum ()

9. Spor Geçmişiniz: Spor yapmadım () 0-2 yıl () 2-4 yıl () 4-6 yıl () 6 yıl ve üstü ()

13. Ailede herhangi bir sportif etkinliğe katılan var mı?

() Evet () Hayır

10. Ailenizin Aylık Geliri: 0-2000 TL () 2001-4000 TL () 4001-6000 TL () 6001 TL ve üstü ()

11. Aile Eğitim Durumu: Anne: () Okuryazar değil () ilkokul () Ortaokul () Lise () Üniversite

Baba: () Okuryazar değil () ilkokul () Ortaokul () Lise () Üniversite

Anket Formu

Bu çalışma, Devlet Okullarında Öğrenim Gören Suriyeli Öğrencilerin Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Tutumlarının İncelenmesi hakkında bilgi edinmek amacıyla hazırlanmıştır. Bu anket iki bölüme ayrılmıştır. Birinci bölüm kişisel bilgilerin elde edilmesi amacıyla hazırlanan sorulardan oluşmaktadır. İkinci bölüm Devlet Okullarında Öğrenim Gören Suriyeli Öğrencilerin Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Tutumlarının İncelenmesi tutumunuzu belirlemek amacıyla hazırlanan 35 maddeden oluşmaktadır. Birinci bölüm kişisel bilgilerin elde edilmesi amacıyla hazırlanan sorulardan oluşmaktadır. Anket sonuçlarının sağlıklı olabilmesi için her bir ifadeyi bir kez işaretleyiniz ve cevaplamamış ifade bırakmayınız. Katılımınız ve zaman ayırdığınız için teşekkür ederim.

Resul Korkmaz

Yozgat Bozok Üniversitesi

Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor

Anabilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi

Ben,	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
1. Beden eğitimi derslerini sabırsızlıkla beklerim.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
2. Beden eğitimi derslerinde kendimi zinde hissederim.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
3. Beden eğitimi dersini gereksiz bir ders olarak görüyorum.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
4. Beden eğitimi ders aktivitelerinde iyi duruş alışkanlığı kazanıyorum.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
5. Beden eğitimi derslerinde karşılaştığımız spor dallarının (voleybol, futbol vs.) saha ölçüleri, araç ve gereçleri ile ilgili bilgiler ilgimi çekiyor.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
6. Beden eğitimi dersinde karşılaştığımız spor dalları ile ilgili temel becerileri (parmak pas, vs) öğrenmekten zevk alıyorum.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
7. Beden eğitimi dersleri sayesinde sporun sağlığa ne kadar yararlı olduğunu anlıyorum.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
8. Beden eğitimi derslerinde öğrendiğim becerileri okul dışı aktivitelerde de uyguluyorum	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
9. Beden eğitimi derslerinde temel sağlık kuralları ile ilgili bilgilerim artıyor.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
10. Beden eğitimi ders etkinlikleri az iletişim kurduğum sınıf arkadaşlarımla iletişimimizi artırıyor.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
11. Beden eğitimi ders etkinlikleri yakın	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)

olduğum arkadaşlarımla samimiyetimizi daha da güçlendiriyor.					
12. Beden eğitimi ders aktiviteleri kendime güven duymamı sağlıyor.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
13. Beden eğitimi ders aktivitelerinde arkadaşlarımla dostça oynuyorum	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
14. Beden eğitimi derslerinin, günlük hayatın düzenine ve kurallarına uymayı kolaylaştırdığını düşünüyorum.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
15. Beden eğitimi dersine katılmaktan zevk duyuyorum.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
16. Beden eğitimi dersleri sınıf içi etkileşimimizi artırıyor.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
17. Beden eğitimi dersinde bir şey öğrenmediğimi düşünüyorum.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
18. Haftalık beden eğitimi ders saat sayısı daha fazla olmalıdır.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
19. Beden eğitimi derslerinde genellikle eşofmanlarımızı giyinip hiçbir şey yapmadan tekrar çıkartıyoruz.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
20. Beden eğitimi dersinde öğrendiğimiz bilgi, beceriler ve aktivitelerin ileriki hayatımızda hiç işimize yaramayacağını düşünüyorum.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
21. Beden eğitimi ders aktiviteleri fiziksel gelişime katkı sağladığını düşünüyorum.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
22. Beden eğitimi derslerinde rahatlayıp gevşiyorum.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
23. Beden eğitimi dersleri sayesinde spor dallarını daha iyi tanıdığımı düşünüyorum.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
24. Beden eğitimi dersi yaramaz ve tembel	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)

öğrencilerin dersidir					
25. Beden eğitimi dersi okul programlarından çıkartılmalıdır.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
26. Beden eğitimi ders aktivitelerine katılmak istemiyorum.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
27. Beden eğitimi dersleri sayesinde yeteneklerimin farkına varıyorum.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
28. Beden eğitimi ders aktiviteleri sayesinde sağlığımı daha iyi koruyorum.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
29. Üniversiteye giriş sınav kaygısı varken beden eğitimi dersine katılmak beni rahatsız ediyor.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
30. Beden eğitimi derslerinde çoğunlukla gereksiz bilgi ve beceriler öğreniyoruz.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
31. Beden eğitimi dersleri insanı okul dışında da egzersiz ve spor yapmaya teşvik ediyor.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
32. Beden eğitimi derslerinde sinir, kas ve eklem koordinasyonumuzu geliştirici hareketler yapıyoruz.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
33. Beden eğitimi ders aktiviteleri sayesinde zararlı alışkanlıklardan uzak duruyorum	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
34. Beden eğitimi ders etkinliklerine sadece yüksek not almak için katılıyorum.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
35. Beden eğitimi ders aktiviteleri öğrencileri okul kurallarını çiğnemeye teşvik ediyor.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)

Ek 2

T.C.
HATAY VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 32889839-605.01-E.7200319
Konu : Resul KORKMAZ'ın
Araştırma İzin Onayı

28.05.2020

VALİLİK MAKAMINA

Yozgat Bozok Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi Resul KORKMAZ'ın "Devlet Okullarında Öğrenim Gören Suriyeli Öğrencilerin Beden Eğitimi Dersine Karşı Tutumlarının İncelenmesi" konulu tez çalışması kapsamında 2019-2020 eğitim öğretim yılı 2. yarıyılında İlimiz Altınözü ve Yayladağı ilçelerinde bulunan lise öğrencilerine yönelik uygulama yapmasında sakınca olmadığına, **araştırma tamamlandıktan sonra sonuçlarının bir ay içinde Müdürlüğümüz Strateji Geliştirme Şube Müdürlüğü ile paylaşılması ve sonuçların Müdürlüğümüz uygun görürse vereceği onay yazısından sonra paylaşılması şartı ile uygulanma** yapmasına komisyonumuzca karar verilmiştir.

Söz konusu çalışma ile ilgili olarak komisyonumuzca inceleme yapılmış olup, "Millî Eğitim Bakanlığı Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğünün 21.01.2020 tarihli ve 81576613-10.06.02-E.1563890 ve 2020/2 nolu Araştırma, Yarışma ve Sosyal Etkinlik İzinleri Genelgesine" uygun olduğundan, ilgilinin 2019-2020 eğitim öğretim yılı 2. yarıyılında İlimiz Altınözü ve Yayladağı ilçelerinde bulunan lise idarecilerinin uygun göreceği tarih ve saatlerde, çalışma yapmasını, olurlarınıza arz ederim.

Ayşegül AYDIN
İl Millî Eğitim Şube Müdürü

OLUR
28.05.2020

Kemal KARAHAN
Vali a.
İl Millî Eğitim Müdürü

9. ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı Soyadı : Resul KORKMAZ
Doğum Yeri : ANTAKYA
Doğum Tarihi : 21.07.1986
Cinsiyeti : Erkek
Askerlik Durumu : Yaptı
Cep Telefonu : 5068089213
E-mail Adresi : resul_326@hotmail.com
Adres : Saraykent Mah. Şükrü Balcı Cad. Erdem Apt. NO:120 Kat:4
Daire:16
Antakya/HATAY

EĞİTİM BİLGİLERİ

2001/2004 Lise
Dr. Mustafa Gencay Anadolu Lisesi
2006/2010 Lisans
Mustafa Kemal Üniversitesi- -Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği
2018-Halen Yüksek Lisans
Yozgat Bozok Üniversitesi- - Beden Eğitimi ve Spor A.B.D

İŞ TECRÜBESİ

10.2018-Şu ana kadar Müdür-Avuttepe Ortaokulu (HATAY/ALTINÖZÜ)
09.2017-10.2019 Müdür Yardımcısı-Altınözü Akşemsettin imam Hatip Ortaokulu (HATAY/ALTINÖZÜ)

02.2016-09.2017	Öğretmen-Altınözü Akşemsettin imam Hatip Ortaokulu (HATAY/ALTINÖZÜ)
09.2015-02.2016	Öğretmen-Yunushan Şehit Çetin Yavuz Ortaokulu (HATAY/ALTINÖZÜ)
09.2014-09.2015	Öğretmen-Akbez Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi (HATAY/HASSA)
01.2014-09.2014	Öğretmen-Şehit Murat Bulkan Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi (HATAY/HASSA)
09.2011-01.2014	Öğretmen-Şırnak Anadolu Lisesi (ŞIRNAK/MERKEZ)

YABANCI DİL

İngilizce